

2009 DAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER IX

65. GENEL KURUL

DAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER IX

65. GENEL KURUL

KİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER IX DAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN
R GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER IX DAHA İYİ BİR GELECEK
E ÖNERİLER IX DAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER IX
A İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER IX DAHA İYİ BİR
İR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER IX DAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN

ISBN: 978-9944-60-667-7

TOBB Yayın No: 2010 / 109

TOBB yayınları için ayrıntılı bilgi
Yayın Müdürlüğünden alınabilir.

Tel : (0312) 218 20 00

Faks : (0312) 218 20 64

internet : www.tobb.org.tr

TOBB yayınlarına tam metin ve ücretsiz olarak internetten ulaşabilirsiniz.

Tasarım: Merdiven Reklam Tanıtım

GMK Bulvarı Özveren Sokak No: 13/14 Demirtepe - Ankara

Basım: Özyurt Matbaacılık

Büyük Sanayi 1. Cad. Süzgül Sk. No: 7 İskitler - Ankara

İÇİNDEKİLER

İktisatçılar Haftası	5
1 Nisan 2009, İstanbul	
Dünya Türk Girişimcileri Kurultayı Açılış Konuşması	11
10 Nisan 2009, İstanbul	
TOBB 64. Genel Kurul Açılış Konuşması.....	17
2 Mayıs 2009, Ankara	
"Kriz Varsa Çare de Var" Kampanyası Açılışı	27
24 Mayıs 2009, Ankara	
"Üreten Türkiye" Platformu Açılışı.....	33
7 Haziran 2009, İstanbul	
Türk-Arap Ekonomi Forumu	37
16 Haziran 2009, İstanbul	
İktisadi Kalkınma Vakfı 47. Genel Kurulu	41
18 Haziran 2009, İstanbul	
Konseylere Müşterek Toplantısı.....	45
8 Temmuz 2009, Ankara	
Deprem Konferansı	49
16 Ağustos 2009, Sakarya	
Genç Girişimciler Kurulu Kurultayı Açılışı	55
22 Ekim 2009, Ankara	
"Avrupa İşletmeler Ağı" Tanıtım Toplantısı	61
23 Kasım 2009, Ankara	
8. Sanayi Kongresi	67
15 Aralık 2009, İstanbul	
Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu Genel Kurulu	73
27 Aralık 2009, İstanbul	
Kurumsal Yönetim Zirvesi	81
14 Ocak 2010, İstanbul	
"Reel Sektörünün Performansı ve Gelecek Projeksiyonu" Konferansı	87
10 Mart 2010, İstanbul	

İKTİSATÇILAR HAFTASI

1 Nisan 2009, İstanbul

65. GENEL KURUL

İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN
İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK
İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR
İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR
İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİ

2009200920092009200920092009

İktisatçılar Haftası

1 Nisan 2009, İstanbul

Dünyanın her tarafında iktisadi krizin etkileri her gün daha da belirginleşiyor. Hemen her ülke, olağandışı bir dönemden geçtiğinin farkında olarak hareket ediyor. Ünlü bir İtalyan Filozof demiş ki; “kriz eskinin ölmekte olduğu, ama ölmekte olan eskinin yerini alacak yeni yapının henüz doğmadığı anları kapsar”.

Evet, ikinci dünya savaşı sonrası oluşturulan uluslararası sistem bugünkü dünyanın ihtiyaçlarına cevap veremiyor. Dolayısıyla ekonomik sistemin yeniden inşası, küresel krizle birlikte öncelikli hale geldi. Öte yandan finansal sektör ve reel sektör arasındaki bağlar ağır hasar almış durumdadır. Kredi mekanizmalarının durması, ekonomideki çarkları da durma noktasına getirmiştir. Ülkemiz dâhil birçok ülkede ekonomiye duyulan güven büyük ölçüde sarsılmıştır.

Dünyamız ilk defa böyle ağır bir krizle karşı karşıya bulunmaktadır. Eskiden, dış ticaret, dış kredi, iç kredi kanallarından en az biri çalışıyor olurdu. Bu kanallardan birinin açık olması sayesinde ise, krizden çıkış mümkün olurdu. Tünelin sonundaki ışık görülürdü. Bugün ise, bu kanalların hepsi durmuş durumdadır. Bu yüzden, topyekun bir durma hali olduğunu izliyoruz. O yüzden nisan ayındaki G-20 toplantısının önemi daha da artmıştır.

Küresel kriz, küresel önemler gerektirmektedir. Zira her ülke, kendine göre tedbirler almaya çalışmaktadır. Aslında her ülke, “bir deneme yanılma süreci” içindedir. Dolayısıyla bu tedbirlerin ne derece başarılı olacağı ise henüz belirsizdir. Ama daha da tehlikelisi, tek tek alınan bu önlemlerin, küresel çapta başka dengesizliklere yol açma ihtimalidir. Bu tehlikenin başında ise korumacılık gelmektedir.

Bugün belirginleşen diğer temel problem, ekonomideki çarkları döndüren kaynakların, ülkeden ülkeye hareket etmiyor olmasıdır. Küresel ekonominin yeniden canlanması için bu kaynak problemini acil olarak çözmek gerekmektedir. 1980’lerde gelişmekte olan ülkelere giden fon akımlarının, bu ülkelerin milli geliri içindeki payı % 1’ler düzeyindeydi. Bu oran, 1990’larda % 3’ler düzeyine çıktı. 2000’lerde ise % 4’ü aştı. 2007’ye geldiğimizde % 7 oldu. Bugünse tekrar yüzde 1’ler düzeyinde, yani 1980’lerde ne kadar kaynak varsa, şimdi de o kadar var. Dolayısıyla G-20’nin üstlenmekte olduğu yeni işlev, yeni küresel mimari açısından son derece önem kazanmıştır.

Ülkemizdeyse, küresel kriz doğru okunamadığından ve siyaset ekonominin önüne geçtiğinden, 2008-Ekim ayı ile 2009-Martı arasındaki 5 ay, ne yazık ki iyi değerlendirilememiştir. Dolayısıyla dün açıklanan küçülme oranları, sürpriz değildir. İstisna da değildir. 2009’un ilk çeyreğinin

de de benzer boyutta bir küçülme yaşanacaktır.

Sanayimiz, Ocak 2009 itibariyle, 6 ay üst üste küçülmeye devam etti. Sanayi üretim hacmimizin dörtte birini kaybettik. İmalat sanayi üretimi, son 12 ayın sadece üçünde, bir önceki aya göre artarken, dokuzunda geriledi. Zaten sadece bu durum dahi, sanayideki olumsuz görünümün dünyadaki krizin belirginleştiği Eylül 2008'in öncesinde başladığının da bir göstergesidir.

İç piyasada ve yatırımlardaki daralma, işsizlik problemini büyütüyor. İşsiz sayısı 3,3 milyona dayandı. Üstelik bu rakama, iş arama umudunu kaybeden ve iş bulsa çalışmaya hazır milyonlar dâhil değil. Son 1 yılda sanayi sektöründeki toplam istihdam, 205 bin kişi azaldı. Sadece 2008'in son 3 ayında sigortalı çalışan sayısı 360 bini kişi azaldı. Sigortalı çalışan sayısındaki azalma, bir şeyin daha göstergesi. Türkiye'nin en rekabetçi sektörlerindeki kayıtlı çalışan sayısı oranı, diğer sektörlerle göre daha yüksek olduğundan, aslında en kalifiye çalışanlarımızı ve dolayısıyla rekabet gücümüzü kaybediyoruz.

Öte yandan bankaların kendileri koruma içgüdüsüyle daha fazla içe kapanması da, krizin ekonomi üzerindeki etkisini artırmaktadır. Yurtiçi TL. kredi hacmi son 6 ayda 20 milyar TL. geriledi. Peki, aynı dönemde bankaların mevduat hacimlerinde bir gerileme yaşandı mı? Hayır. Tersine arttı. Dolayısıyla mevduatın krediye dönüşüm oranı yüzde 87'den 80'e geriledi. Bankalar, kredilerden çektikleri kaynağı devlet iç borçlanma senetlerine yönlendirdiler. Menkul kıymet portföyleri aynı dönemde yaklaşık 30 milyar TL. büyüdü.

Tüm bunlar olurken, Türkiye bir zamanlar güçlü olduğu alanlarda da ciddi zayıflamalar yaşıyor. Bunların başında da kamu bütçesi geliyor. 2007'ye kadar düzenli olarak azaltılan bütçe açıkları, 2007 ve 2008'de reel olarak artmıştı. Yine de milli gelire oranı anlamında düşük düzeyde kalması olumluydu. Ancak 2008'in aralık ayından itibaren bütçe dengesinde ciddi bozulmalar başladı. Sadece son 2 ayda, yılın tamamı için hedeflenen kadar açık verildi.

Kriz dönemlerinde kamu bütçesinin önceden olduğu gibi sıkı tutulması beklenmez. Tersine genişleyici bir maliye politikası uygulanmasının gerekli olduğu genel kabul görür. Türkiye'de de, hem çöken iç talebe destek olmak, hem de daralan finans kanallarını yeniden canlandırmak için, kamu bütçesinden kaynak aktarmak ve ilave harcamalar yapmak kaçınılmazdır.

Ama sorun şudur ki, daha ortada bu yönde bir tedbir mekanizması kurulmamışken, kamu bütçesindeki açılma şimdiden, "gevşetme"nin çok ötesine geçmiştir. Şimdi yılın dörtte biri geride kaldı ve hala ortada nasıl bir bütçe ile karşı karşıya olduğumuz bilinmemektedir. Hedeflenenin çok ötesinde bir bütçe açığının gerçekleşmesi halinde bunun nasıl finanse edileceği bilinmemektedir. Hâlihazırda kaynaklarını şirketler kesiminden hazine kâğıtlarına kaydıran bir bankacılık sistemi varken, Hazine'nin daha fazla borçlanması halinde bunun kredi sistemi ve şirketler üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin nasıl bertaraf edileceği bilinmemektedir.

Bilense, Türkiye ekonomisinin 2009 yılında ciddi bir küçülme yaşayacağıdır. Şirketlerimizin küçüleceği, üretim ve istihdam hacmimizin daralacağıdır. Bilinmeyen ise, bu sürecin kontrolü mü, yoksa kontrolsüz mü gerçekleşecek olmasıdır. İşte bütün mesele budur. 2009'daki muhtemel kayıpların, 2010'dan itibaren nasıl ve ne kadar sürede geri alınacağı da buna bağlıdır.

Yapılması gereken, üç temel amaç etrafında çalışmaktır. Öncelikle ekonominin çarklarını yeniden işletebilmek için, canlandırma tedbirlerine, tüketimi desteklemeye önem verilmelidir. Son birkaç haftada yapılan vergi indirimleri, bu yönde atılan adımlar olarak olumlu sonuç vermiştir. Ama yeterli değildir.

İnsanlar harcama ya da tasarruf kararı alırken, öncelikle iki faktörü göz önüne alırlar. Öncelikle önlerini görebilmek isterler. Yani geleceğe dönük belirsizlikler ortadan kaldırılmalıdır. Sonrada gelirlerinin yani işlerinin devamlılığına bakarlar. O halde mevcut istihdamı koruyacak tedbirlerin yanısıra, işsiz kalanlara ve toplumun en alt gelir düzeyindekilere yönelik, destekler planlanmalıdır.

İkinci olarak, şirketler kesiminin finansmana erişimi ve nakit dengesinin yeniden tesisi için mekanizmalar kurulmalıdır. Bu konuyu 6 ay önce gündeme getirmiştik ve artık sonuçlanmasını bekliyoruz.

Üçüncüsü, kamu bütçesine yönelik bir orta vadeli plan hazırlanmalıdır. Zira kamu maliyesi her zaman başta gelen bir kırılma kaynağı olmuştur. Dolayısıyla, 2009'a yönelik harcama artırıcı tedbirler kaçınılmaz olarak alınırken, 2010 ve sonrası için mali disiplinin yeniden tesis edileceğini garanti altına alınmalıdır. Aksi halde kamu borçlanmasının mali piyasalar üzerindeki daraltıcı etkisinin ve faiz artışının önü alınamaz. Yani kısaca, bugün harcadıklarımızı, yarın nasıl telafi edeceğimizle ilgili, güvenilir ve çok yıllık bir mali plana, "orta vadeli mali programa" ihtiyaç vardır.

Bunlar olursa, Türkiye kontrollü bir küçülme dönemi yaşar ve sonrasında küresel yarışa en az üretim ve istihdam kaybıyla devam imkânı elde eder. Olmazsa, unutmak istediğimiz 90'lı yılları yeniden yaşarız. Ne demişti büyük edebiyatçı ve şairimiz Mehmet Akif Ersoy; "Tarih tekerürden ibaret derler. Hiç ders alınsa idi, tekerrür mü ederdi?"

DÜNYA TÜRK GİRİŞİMCİLERİ KURULTAYI AÇILIŞ KONUŞMASI

10 Nisan 2009, İstanbul

65. GENEL KURUL

KIYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİ
R GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELEÇ
E ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNER
A İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR
İR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİ

Dünya Türk Girişimcileri Kurultayı Açılış Konuşması

10 Nisan 2009, İstanbul

Sizler...

Farklı kıtalardan ve ülkelerden gelip, Dünya Türk Girişimcileri Kurultayı'na iştirak eden değerli girişimciler,

Eksi 40 derecede Sibiry'a da gökdelen, Artı 40 derecede Sudan'da köprüler inşa edenler...

Siz, tahta bavullarından başka kaybedecek şeyi olmayan babaların çocukları...

Siz, tek nesilde kayaların arasındaki çatlaklarda biten cesaret çiçekleri gibi filizlendiniz.

Kiminiz okumaya, kiminiz kısa bir süreliğine gittiğiniz ülkelere yıllarınızı verdiniz.

Bulduğunuz ülkelerde "öteki" oldunuz.

Ama tek başına ayakta durmayı, iş kurmayı, iş vermeyi, iş yapmayı öğrendiniz, öğrettiniz.

Emekle, kahırla, sabırla çalıştınız, didindiniz...

Ve şimdi hepiniz, vatanınıza hoşgeldiniz... !

Türk özel sektörü olarak, yaşadığımız coğrafyanın, iş dünyası için fırsatlar bölgesi haline gelmesi için çaba gösteriyoruz. Bölgemizde özel sektör gelişimine dönük projeler yürütüyoruz. Zira biliyoruz ki, teşebbüs hürriyeti olmadan, demokrasinin kalitesi yükselmez. Kaliteli demokrasi olmadan da, güçlü ekonomi olmaz. Dolayısıyla, Türkiye'nin 1980 sonrası yaşadığı başarılı dönüşüm süreci örneği ile Bölgemizdeki ülkelere aktarmaya çalışıyoruz.

Bu çabalarımız, Gürcistan'da, tarihi ipek yolunun yeniden canlandırılması vizyonu ile ortak sınır kapısı işletilmesi şeklinde somutlaşıyor. Azerbaycan'da, Azerbaycan iş dünyasının, Avrupa iş dünyası çatı kuruluşu olan Eurochambers'a üye olmasını sağlayarak, katkımızı ortaya koyuyoruz. Türkçe konuşan işadamlarına girişimcilik konusunda eğitim veriyoruz. Suriye'de yatırım ortamı; İran'da piyasa ekonomisi alanlarına odaklanan eğitim programları düzenliyoruz. Basra'da ve Filistin'de Sanayi bölgesi inşa ederek, Türk girişimcileri için yeni pazarlara giriş imkânı oluşturmaya çalışıyoruz. Ankara Forumu çatısı altında İsrail ve Filistin iş çevrelerini buluşturuyoruz.

Çünkü bizler inanıyoruz ki, huzur varsa, ticaret yapılabilir, ticaret yapılıncaya insanlarımız zenginleşir. Bölgemize dönük çalışmalarımıza derinlik kazandırmak ve bu çalışmalarımızı daha sağlam temellere oturtmak amacıyla TOBB ETÜ bünyesinde Ekonomi ve Özel Sektör Geliştirme Enstitüsü kurduk. Bu faaliyetleri yaptık zira küresel değişimi iyi okumak, fırsatları iyi değerlendirmek, risklere karşı hazırlıklı ve korunaklı olmak zorundayız.

Gün, kuvvetlerimizi birleştirip ortak gayeler için yılmadan çalışmak zamanıdır. Çok değil, 14 yıl sonra, Cumhuriyetimiz 100 yaşına girecek. Bu önemli eşik için iddialı hedeflerimiz var.

- dünyanın en büyük 10 ekonomisinden birisi haline gelmeyi,
- araştırma ve geliştirmeye dayanan, yenilikçi ve rekabetçi bir ekonomik model kurmayı,
- en az üç sektörde dünya lideri olmayı,
- 500 milyar dolarlık ihracat yapmayı,
- dünyada tanınan 20 marka üretmeyi,
- dünyanın en büyük 500 şirketi arasında 10 Türk şirketine sahip olmayı hedefliyoruz.

Bu süreçte en iddialı stratejik güç unsurlarımız, üstün girişimci ruha sahip insan gücümüz ve dünyanın dört bir yanına dağılmış, başarılı ve azimli Türk işadamları olacaktır. Ülkemizin gücünün sınırları, coğrafi sınırlarımızdan ibaret değildir. Diplomamız Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde, Donanmamız Afrika sahillerinde, Müteahhidimiz dünya klasmanında, Yöneticimiz Coca-Cola'da, İş dünyası temsilcimiz Dünya Odalar Federasyonu'nda, Bürokratımız İslâm Konferansı'nda, Edebiyatçımız Nobel akademisinde, Bilim İnsanı dünyanın en seçkin üniversitelerinde zirveye çıkmışlardır.

Demek ki insanımız artık kabına sığmıyor. Yer kürenin her tarafında kendini gösterebiliyor. Ülkesini en etkin bir şekilde temsil ediyor. Türkiye'nin sınırlar aşan gücü, Güney Afrika'dan Barbados Adalarına, Kolombiya'dan Japonya'ya, binlerce Türk girişimci burada... İşte bu salondalar... Hepinizi saygıyla alkışlıyorum...

Hedefimiz dünyadaki en etkin diasporalardan biri olmaktır. Bakın uzun yıllardır “lobi” kelimesi, “Diaspora” kelimesi, bizim için korkutucu anlamlar taşıdı. Artık korkmamıza gerek yok. Muhtaç olduğumuz birikim, kudret, enerji ve niyet, bizde mevcuttur. Biz belki, diğer milletlere göre yurt dışına biraz daha geç açıldık. Ancak şunu söyleyebiliriz: çok güçlü bir yurt dışı insan varlığına sahip ülkeyiz. Gerek girişimciler, gerek sayıları ve etkinlikleri git gide artan profesyonel yöneticilerimiz “Küresel Güç Türkiye” sloganı etrafında, dünyanın dört bir yanından gelerek, şimdi burada birleştiler.

Artık tüm girişimcilerimizin, şu bilinçle hareket etmesi gerekiyor: Birincisi, yurt dışındaki Türkler, birbirlerini rakip olarak görmeyecek. Onun ekmeğine, onun işine göz koymayacak. Bizim savaşımız, pastadan dilim çalma savaşı değil, pastayı büyütme savaşıdır. Bölgesel liderlikten küresel bir güce dönüşmeyi hedefleyen bir ülkenin evlatları, artık hep birlikte pastayı büyütmelidir. Gidenler bilirler, Saraybosna'daki Ziraat Bankası'nın camında Türkçe olarak, “Yardıma ihtiyacınız olursa içeri gelin” yazıyor. İşte biz bilinci budur, iş dünyasının ortaya çıkarttığı sinerji budur.

İkincisi, hiçbir zaman unutmayacağız: “Kâr üründe değil müşteridedir”. Büyük düşüneceğiz, yeni pazarları düşüneceğiz. Almanya yok, Avrupa var. Avrupa yok, Dünya var. Ölçeğimizi büyütmeliyiz. Birlikte iş yapmayı, ortaklıklar kurmayı öğrenmeliyiz. Zira rekabetin küresel yaşandığı bir dünyada küçük kalan, geride kalır

Üçüncüsü, Çocuklarınızı en iyi üniversitelere gönderin. İngilizce bilmesiyle yetinmeyin. Çince, Hintçe, Rusça, Arapça, hatta İspanyolca öğrenmesini teşvik edin. Girişimciliği küçük yaşta öğretin. Onlara para değil, sorumluluk verin. Çocuklarımızın girişimci ruhu ve bilinci taşıması bizler için çok önemli. Bugün mesela Paris-Kenya uçağına binin, mutlaka elinde dizüstü çantasıyla bir Türk girişimcisi bulursunuz. Aynı yola, içimizdeki girişimci Evliya Çelebi ruhuyla devam etmeliyiz.

Dördüncüsü, çok zayıf olduğumuz bir konu. Başta dernek temsilcileri olmak üzere söylüyorum. Ortak gündemler oluşturmalıyız. Ayrımcılık yapmadan, dayanışma içinde, ahenkli çalışmalıyız. Ben değil, biz demeliyiz. Bakın, diğer lobiler bizden daha güçlü oldukları için mi, bizden daha etkin olabiliyorlar? Hayır. Lenin'in bir zamanlar dediği gibi, organize olmuş küçük bir top-

lulukla, organize olmamış büyük kitleler yönlendirilebilir. Bulgaristan'daki Türk'e bir zarar dokunursa bu sorun asla sadece Bulgaristan Türk'ünün ya da Dışişleri Bakanlığımızın sorunu olmaz, olmamalı. Hep beraber tepki vermeliyiz. Almanya'daki Türk, Brüksel'deki Türk, Birleşmiş Milletlerdeki uzman Türk, Bulgar hükümetiyle iş yapan girişimci Türk... Hep beraber.

Ancak birlikte hareket ederek, etkili bir güç oluruz. Ayrılıktan azap, birlikten bereket geldiğini unutmuyacağız. Bir olacağız, iri olacağız, diri olacağız. Bu yüzden şunu düşünmeliyiz: Nasıl ortak gündemler belirleyebiliriz? Ve nasıl en doğru ortak tepkiyi en doğru adreslere verebiliriz? Gücümüzü doğru yöne yönlendirmeliyiz. Aynı noktayı hedeflemeliyiz.

Bakın, önümüzdeki Haziran ayında Avrupa Parlamentosu seçimleri olacaktır. Aday olmalıyız. Türk adayları desteklemelisiniz. Avrupa'daki gücünüzü hissettirmelisiniz. Ülkemiz lehine söylemlerin de, seçimlerde adaylar için önemli bir destek unsuru olduğunu göstermelisiniz. Bizleri de bu konuda yönlendirmelisiniz. Son olarak beşincisi, biz girişimciler, Türk profesyonelleri desteklemeliyiz. Burslarla, moral desteklerle, bağlantılarımızı ve nüfuzumuzu kullanarak, her alanda bu profesyonellerin önünü açmaya çalışmalıyız. Hedefimiz: Çok Uluslu Kuruluşlar ve Çok Uluslu Şirketler olmalı. Ayrıca bulunduğumuz ülkenin siyaseti, bürokrasisi, medyası, üniversiteleri, sanatı, sporu, kültür hayatı içinde yer edinmeliyiz. Yetenekli çocuklarımızı ve gençlerimizi, bu alanlarda aktif olmaları için cesaretlendirmeliyiz. Bugün saçtığımız tohum, yarın elbet bitecektir.

Biz, diğer lobiler gibi siyasi nedenlerle yurt dışına çıkmadık. Neden yola çıktık? Ekonomik sebeplerle. İş için, aş için. Bizi yükseltecek de ekonomik başarılarımız olacaktır. İran'ın veya Körfez ülkelerinin, en büyük zenginliği petrolü olabilir. Rusya'nın doğalgazı olabilir. Çin'in geniş insan kaynağı olabilir. Bakın Tayvan kendisini şöyle tanımlıyor: "Biz, halkımızın zekâsından başka zenginliği olmayan bir ülkeyiz". Biz de "En büyük sermayesi girişimcisinin müteşebbis ruhu olan ülkeyiz". Bizim zenginliğimiz insanımızdır. Şimdi hep beraber bu gurur verici salonun ışığı altında söyleyebiliriz: "Artık biz de varız"

Bu Kurultayla, yurtdışında özveri ile alınteri döken girişimcilerimizi, kurumsallaşmış bir çatı altında, tek bir 'topluluk' haline getirdik. Türkiye ve Türk ekonomisi için önemli bir güç olduğuna inandığımız bu oluşum, ülkemizin küresel bir aktöre dönüşmesinde önemli roller üstlenecektir. Biz kendimize güveniyoruz. Mustafa Kemal Atatürk'ün dediği gibi "bu millet her şeyini unuttur, haysiyetini unutmaz".

TOBB 64. GENEL KURUL AÇILIŞ KONUŞMASI

2 Mayıs 2009, Ankara

65. GENEL KURUL

KIYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN
R GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK
E ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİ
A İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR
İR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİ

TOBB 64. Genel Kurul Açılış Konuşması

2 Mayıs 2009, Ankara

Sayın Genel Kurul Başkanım ve Konsey Başkanlarım,
Sayın Başbakanım, Cumhuriyet Halk Partisi'nin Sayın Genel Başkanı,
Milliyetçi Hareket Partisi'nin değerli temsilcisi, Kıymetli Bakanlar ve Milletvekilleri,
Saygıdeğer bürokratlar, Değerli misafirler, Kıymetli basın mensupları,

Sizleri Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği yönetim kurulu ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum. Birliğimizin 64. Genel Kurulu'na hoş geldiniz. Genel Kurulumuza katılarak bizleri onurlandıran, çalışmalarımızda desteklerini esirgemeyen başta sayın Başbakanımız olmak üzere, CHP'nin kıymetli Genel Başkanına, değerli bakanlarımıza, milletvekillerimize ve bürokratlarımıza, camiamız adına teşekkürlerimizi iletiyorum.

Ve Sizler..., Türkiye'nin 81 il ve 160 ilçesinden zorlu ama demokratik bir seçim sürecinden geçerek buraya gelen, çok kıymetli Başkanlarım ve Genel Kurul Delegelerim, öncelikle seçim sonuçlarının şehirlerinize ve ülkemize hayırlı olmasını temenni ediyor, sizlere başarılar diliyorum. Sizler, ülkemizin çimentosu, harcı, lokomotif gücüsünüz. Sizler, üretim için, istihdam için, ihracat için, ailenizle, ortaklarınızla, çalışanlarımızla birlikte, her türlü güçlüğü göğüs germesini bilen, fedakâr ve cefakâr insanlarsınız. Sizler sadece kendi sofrasına değil, binlerce insanın sofrasına da aş getirme gayretinde olan, ülkemizin aydınlık yarınlarını inşa eden kahramanlarsınız. Hepinizi yürekten kutluyorum.

Kıymetli dostlarım,

Kriz zamanları, muhasebe yapma zamanıdır. Yaşamakta olduğumuz sıkıntıların, kapanan dükkânlarımızın, sanayi tesislerimizin, işsiz kalan insanlarımızın muhasebesini yapma zamanıdır. 2002 sonrasında sağlanan siyasi istikrar ve reform süreci, Türk özel sektörünün becerisi ve dinamizmiyle birleşince, 2003-2006 arasında, yıllık ortalama yüzde 7,5'lik ekonomik büyümeyi yakalamıştık. Bu yıllar siyasi istikrarın, ekonomik istikrara dönüştüğü yıllardı.

Bu yıllar, dünyanın en büyük 17. ekonomisi haline gelmenin sağladığı güvenle, hep büyümeyi, kalkınmayı, yaşam kalitesinin yükseldiği, dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasında yer alan bir Türkiye'yi düşünmenin getirdiği heyecanla yaşadığımız yıllardı. 2007'den itibaren siyasi kutuplaşmalar ön plana çıktı. Reform süreci aksadı ve dolayısıyla ekonomi geri planda kaldı. Sonuçta, büyüme hızı 2007'de yüzde 4,7'ye, 2008'in ilk dokuz ayındaysa yüzde 3'e geriledi. Küresel kriz de ülkemizi etkilemeye başlayınca, zaten yavaşlamış olan büyüme, ağır bir küçülme-ye dönüştü.

Şimdi itiraf edelim ki, 2007'den itibaren; uzlaşmaya ve ülkemizin ortak çıkarlarına odaklanamadık.

- Siyasetin doğal akışına dışardan yapılan müdahaleler,
- Bundan medet umup kendisine ikbal kapısı arayanlar,
- Ekonomide beklentilerin iyi yönetilememesi,
- Çalışmak yerine konuşmayı tercih etmemiz,
- Ekonomide bir yol haritasından yoksun kalışımız,
- Bunların üzerine gelen küresel kriz ve sonrasında tedbirleri zamanında alamayıp.

Bütün bunların sonunda ne oldu? Bugün her dört makineden biri sustu. Küresel kriz bizim dışımızda başlasa da, Türkiye bu krizden etkilenmiştir. 2008 son çeyreğindeki yüzde 6,2'lik küçülme, bunun en somut göstergesidir. Ekim-2008 ile Şubat-2009 arasında sanayi üretimi yüzde 27 azalmıştır. Nisan sonu itibarıyla ihracattaki gerileme yüzde 35 civarındadır. Sadece ihracat ağırlıklı olanlar değil, tüm sektörlerimiz küçülmüştür.

Buna paralel olarak iç piyasadaki sıkıntılar giderek artıyor. 2009'un ilk 2 ayındaki karşılıksız çek ve protestolu senet tutarı, 2008'in aynı dönemine göre yüzde 27, 2007'ye göreyse yüzde 61 oranında artmıştır. Son 6 ayda bankaların TL kredileri 14 milyar TL azalırken, takipteki krediler yüzde 46 büyüyerek 17 milyar TL'ye ulaşmıştır. Bankacılık kesimindeki daralma özellikle Kobi'leri olumsuz etkilemiştir. Kobi'lere verilen krediler (2008/Eylül – 2009/Şubat arasında) yüzde 13 düşmüş, bankalarla çalışan Kobi sayısı 202 bin adet azalmıştır. Halen 149 bin Kobi'nin, kredileri takibe alınmıştır.

Diğer taraftan son 1 yılda (2008/Ocak – 2009/Ocak arasında) sanayi sektörlerinde 316 bin kişi işini kaybetmiştir. Ama daha da vahimi, aynı dönemde işsiz sayısı 1,1 milyon kişi artmıştır. Gençler bizim geleceğimiz, genç nüfusumuz övünç kaynağımız. Ancak tarım dışındaki gençler arasındaki işsizlik, son bir yılda yüzde 35 arttı. Her üç gençten biri işsiz artık.

Gençleri işsiz bir toplum, kalkınmanın değil köşe dönmeçiliğin, hukukun değil kuralsızlığın, ahlâkın değil bencilliğin egemen olduğu bir toplum olur. Gençleri işsiz bir toplum, geleceğe umutla bakamaz. Bakın bizler, mahallede büyüdük. Sırt sırta vermiş evlerde komşulukla, saygıyla, muhabbetle büyüdük. Duvarlarla ayrılmadık, ortak sofralarda bir arada büyüdük. Ama geleceğe umutla bakamayan bir toplumun sonu, Güney Amerika gibi 7 metrelik duvarlarla çevrili evlerdir. Türkiye böyle bir geleceğe mahkûm edilmemelidir.

Sevgili dostlar,

İnanıyorum ki; elbirliği, güç birliği yaptığımız zaman, dayanışma içinde ortak hedeflerde kilitlendiğimiz zaman aşamayacağımız engel yoktur. Biz artık Türkiye'nin gerçek gündemine dönmesine, ekonomiye odaklanılmasını bekliyoruz. Küresel krize karşı artık ciddi tedbirler alınmasını istiyoruz. Susan makineler yeniden çalışana ve bu makinelerin yanına bir makine daha koyana kadar, gündem ekonominin büyümesi olmalıdır.

Vakit çözüm üretme zamanıdır. Ortak çıkar, ortak akıl ve ortak paydayı yüceltmeli, sorunlarımızı sağduyuyla aşmalıyız. Adalet ve hakkaniyet kavramlarını canla başla savunmalıyız. Toplumsal hayatta ötekini göstererek kendimizi tarif etmekten vazgeçmeliyiz. Mevlânâ, ölümsüz eseri Mesnevi'de derki; "Murad muradsızlıkta, varlık yokluktur! Her şey zıddıyla birlikte var edilmiştir. Hayata anlam veren yegâne şey de, onun zıddı yani ölüm'dür. O halde farklılıklarımıza, farklı düşüncelere ve inançlara saygı göstermek zorundayız. Aslında hepimiz, aynı bütünün parçalarıyız ve ancak birlikte varız. Şimdi, ülkemizin tüm kurumlarına bir mesajımız var. Birlik olun, bize heyecanımızı geri verin!

Herkesi;

- bu ülkeyi ihtiraslarından daha fazla sevmeye,
- demokrasiye sahip çıkmaya, hukukun üstünlüğünü korumaya,
- vicdanına kulak vermeye, fitne ve fesattan vazgeçmeye,
- ülkemizin kurumlarını yıpratmamaya, her kurumu şeffaf olmaya, hesap verebilmeye,
- komşusunu öteki diye görmemeye,
- hepimizi bir arada tutmaya devam edecek ortak bir zeminde mutabakat sağlamaya,
- sadece iş ve aş kavgası vermeye davet ediyorum.

Saygıdeğer konuklar,

Biz ekonominin aynasıyız. Bu nedenle ekonomide çekilen sıkıntıları ve acıları elbette dile getirecek ve yansıtacağız. Bu bizim Ülkemize, milletimize ve camiamıza olan sorumluluğumuzun gereğidir. Doğruları ifade eden böyle bir camiaya sahip olmak da, ülkemizin şansıdır. Her eleştiriye suçlama olarak algılamayalım. Ama her eleştiriye de suçlamaya çevirmeyelim.

Şimdi yeniden ekonomiye odaklanma ve son 2 yılda kaybettiklerimizi kazanma zamanıdır. Altını çizerek söylüyorum, Türkiye'nin artık, yeni bir iktisadi programa ihtiyacı vardır. Aksi takdirde hem bu krizi daha ağır yaşarız, hem de diğer ülkeler yeniden büyümeye başladığında, biz yarışa çok daha gerilerden başlarız. Hükümetimizin açıkladığı, katılım öncesi ekonomik program metni, küresel krizin Türkiye'ye etkisini ve bunun makro dengelere yansımaları göstermiştir. Ancak bu sadece bir durum tespitidir. Şimdi, krizden nasıl çıkılacağına dair bir yol haritasına ihtiyacımız vardır.

Şimdi yapmamız gereken, 2001 krizinden nasıl çıktysak, benzer bir atılımı göstermektir. İktisadi ve sosyal reform sürecine yeniden ivme kazandırmaktır. Bunun ilk adımı da, toplumsal mutabakatı sağlamaktan geçiyor. Zira dün bu mutabakat zemini olmadığı için 2 yılımızı israf ettik. Şimdi böyle bir mutabakata, daha çok ihtiyaç duyduğumuz ortadadır.

Peki, böyle geniş bir mutabakat zemini sağlanır mı? Bence bunun cevabı şu soruda yatıyor. Nasıl bir ülkede yaşamak istiyoruz? İçine kapanarak ve dünyadan kopmuş, aşırı görüşlerin esiri olarak birbirine düşmüş, hukuk ve demokrasiden uzaklaşarak, geri kalmış ve yoksullaşmış bir ülkede mi? Yoksa insanları mutlu ve huzurlu, evrensel standartlarda yaşam kalitesini yakalamış, dünyada sözü geçen, kalkınmış ve güçlü bir ülkede mi? Bunlardan hangisinin vatandaşı olmak size gurur verir, yaşama sevinci verir? Eğer ikincisi diyorsanız, o zaman değişmek zorundayız.

Bakın sadece biz değil, dünya da değişmek zorunda. Sistem kendisini yenilemek zorunda. Yoksa bu çöküşün sonu gelmez. Dünya şimdi, yeni bir yapılanmaya, kontrollü bir piyasa ekonomisi sistemine geçmeye çalışıyor. Biz de bu krizin boşa gitmesine müsaade etmeyelim. Batan güneş için ağlamayalım. Yeniden doğduğunda ne yapacağımıza karar verelim.

Bizim Türkiye hedefimiz; özgür birey, demokratik devlet ve rekabetçi piyasa ekonomisini benimsemiş ülke olmalıdır. Kendi insanımızı daha özgür ve mutlu kılacak ve daha yüksek bir refah düzeyine ulaştıracak yapısal dönüşümü, başkalarının zorlaması olmadan, biz kendimiz yapabilmeliyiz. Demokrasiyi sloganlaştırmak yerine kurumsallaştırmak zorundayız. O halde gelin, Güçlü bir Ekonomi, Kaliteli bir Demokrasi için, bu krizi yeni bir başlangıcın ilk adımı yapalım.

Değerli konuklar, Biz,

- Cumhuriyetin kazanımlarının korunduğu, değerlerimize saygılı ve dünya standartlarında bir yaşam tarzı istiyoruz,
- Özgürlükler alanının genişlediği bir ülke istiyoruz,
- Güçlünün haklı olduğu değil, haklının güçlü olduğu bir Türkiye istiyoruz,
- İlişkilerin değil kuralların belirleyici olmasını istiyoruz,

- Eşit şartlarda rekabete dayalı, fırsat eşitliğinin olduğu piyasalar istiyoruz,
- Adaletin görevinin, öncelikle masumları korumak olduğu, bir sistem istiyoruz,
- Şeffaf bir kamu yönetimi anlayışının yerleştirilmesini istiyoruz,
- Siyasetin siyasi platformlarda yapıldığı bir Türkiye istiyoruz,
- Vehimlere kapılıp, kendi yarattığı korkularına esir olmayan, kendine güvenen bir Türkiye istiyoruz.

Biz böyle bir gelecek arıyoruz, bu geleceğe ulaşmak için çalışıyoruz, bu yönde çalışanların da yanında ve destekleyicisi olacağız.

Saygıdeğer katılımcılar,

Demokrasinin kalitesini artırmanın ilk adımı, Cumhuriyetimizin kurucu ilkelerini korurken, rahmetli Özal'ın miras bıraktığı “üç temel hürriyet”i; fikir, teşebbüs ve inanç hürriyetlerini kuvvetlendirmektir. Bunun yolu da Anayasamızın yenilenmesinden geçiyor. Mevcut Anayasamızdaki sorunlar, devletimizin asli yapısına dair maddeler korunmak suretiyle çözülebilir.

Türkiye değişecekse, önce siyasal sistemimizi daha demokratik ve daha katılımcı yapmak zorundayız. Milletten kendi vekilini belirlemesi, vekilin de, kendini seçen asıl makam olan milletin sesi olması sağlanmalıdır. Siyasi Partiler ve Seçim Kanunları bu çerçevede mutlaka yenilenmelidir.

Biz bunu 2002 yılındaki, 57. Genel Kurulumuzdan bu tarafa söylüyoruz. Aradan 7 yıl geçmiş hala söylüyoruz. Gerçekleştirilene kadar da, bıkmadan, usanmadan söylemeye devam edeceğiz.

Anayasa'nın yenilenmesini takiben, yargı reformu yapılmalıdır. Şu anda en haklı olduğunuz bir davanın sonuçlanması bile, neredeyse 2 yıl sürüyor. Sadece Danıştay'da 150 bin dosya bekliyor. Böylesine yoğun iş yükü altında ezilen ve yetersiz çalışma koşullarına tabi tutulan bir sistem, adaleti sağlayabilir mi? Bir tarafta mülkün temelinde adaletin olduğunu söyleyeceğiz. Sonrada suçluları cezalandırmayan, masum ve mazlumları korumayan bir sisteme, kendimizi mahkûm kılacağız. Suç cezasız kalıyor. Toplumun vicdanı kanıyor. En tehlikelisi de, adalet kavramı siliniyor. Mahkemeye güven kalmıyor.

Üstelik hukuk devleti kavramı yerleşmediğinden, elinde kamusal veya başka güç bulunanların, sıradan insanlar karşısındaki adaletsiz uygulamalarının da önüne geçilemiyor. Oysa yargı, gücünün değil, mağdurun, haksızın değil haklının savunucusu olmalı. Hukuki güvenliğin sağlanmadığı, adaletin tesis edilmediği hiçbir düzen ayakta kalamaz.

O halde hukuk sistemini, hak ve özgürlüklerin güvencesi haline getirmeliyiz. Unutmamalıyız ki; adalet hakikatten, zenginlik adaletten doğar. Yapılması gereken, mahkemelerin fiziki şartlarını iyileştirmek, yargıçların ve savcılarının sayısı ile niteliklerini artırmak, yargılama usulünü daha basit ve pratik hale getirmektir. Bölge üst mahkemelerini bir an önce faaliyete sokmaktır. Yargı'daki çokbaşlılığı gidermektir.

Peki, ülkemiz, şirketlerimiz, insanlarımız, değişen dünyaya uyum sağlama mücadelesi verirken, kamu idaresi aynı mı kalacak? Bir yanda, yeniliklere açık, aktif ve modern bir Türkiye, diğer tarafta durağan kamu kurumları. Bir yanda, muasır medeniyet yolundaki yürüyüşünü Avrupa Birliği üyeliği ile taçlandırmak isteyen bir ülke, diğer tarafta bürokratik uygulamaları ile kendi insanına zorluk yaşatan bir idari yapı. Bir yanda “iş ehline verin” kültüründen gelen bir toplum, diğer tarafta liyakatin değil, ilişkilerin geçerli olduğu bir atama sistemi. Eğer bunları değiştiremiyorsak, 21. yüzyılda güçlü bir ülke olarak var olmayı bekleyebilir miyiz?

Merak etmiyor musunuz, halkın vergileriyle çalışan kamu kurumlarında, yeterli tasarruf tedbiri alınıyor mu?

Peki, Sayın Başbakanımızın talimatı olmasına rağmen, Avrupa'nın en büyük otobüs üreticisi Türkiye'de, milyonlarca dolarlık ithal malı otobüsler niye tercih edilmektedir?

Türkiye dünyanın en kaliteli mermerlerini üretirken, bazı belediyelerin ısrarla kalitesiz granit ithal etmesine niye göz yumulmaktadır?

Daha yakın bir zamanda, pek çok şehrimizde binlerce insan aynı anda hastalanmadı mı? İstanbul'un göbeğinde ruhsatsız çalışan bir imalathane havaya uçtu, insanlar ölmedi mi?

Dünyanın herhangi bir medeni ülkesinde bunlar yaşansa, ilgili kamu görevlileri sadece vicdani sorumlulukları gereği kendiliğinden görevlerini bırakırlardı. Bizdeyse bunun tek örneği yok. Demek ki kamu idaresinde de bir zihniyet değişimine acilen ihtiyaç vardır. Kamu görevlilerimiz, halkın amiri değil, hizmetkâr olduklarını bilmeliler ve maaşlarını ödeyen halka karşı daha fazla sorumluluk hissetmeliler. Kamuda performansla dayalı ücret sistemi uygulanmalıdır.

Kamu idaresindeki değişim, eğitim sistemini de içermelidir. Çocuklarımızın “ne iş olsa yaparım” diyen, mesleksiz ve çaresiz fertlere dönüşmesini istemiyorsak, mesleki eğitimi güçlendirmek zorundayız. 21. asırda güçlü bir ülke olarak var olmanın yolu, çocuklarımızın zihinlerini kısıtlamaktan değil, geliştirmekten geçer. Oysa mevcut eğitim sistemimiz, çocuklarımızın hayal güçlerini engelleme, yaratıcı olmalarını ve farklılıklarını köreltme üzerine inşa edilmiştir.

Herkesin tek tip ve ezber bilgiyle donatıldığı bir yerde, analitik ve eleştirel düşünce yetenekleri zayıflar, çocuklarımız basmakalıp fikirlere mahkûm olur. Bütün bu eksiklerine rağmen ilgili kurumları müfredatta ciddi bir reform yapmak yerine, kolaycılığı tercih ederek, sınav sistemi üzerine odaklanmasını da üzüntüyle izliyoruz. Öğretim merkezli hale getirerek zayıflattığımız milli eğitim sistemini, yeniden adına uygun şekilde eğitim odaklı hale getirmeliyiz.

Kıymetli dostlar,

Güçlü ekonominin yolu, sağlıklı özel sektörden geçer. O halde özel sektörümüze bu krizden çıkış yolu göstermeli ve kriz sonrasına yönelik bir yol haritası belirlemeliyiz. Zira bu kriz geçip de, dünyada yeni bir rekabet ortamı ortaya çıktığında, nasıl ayakta kalacağımızı şimdiden planlamak ve hazır olmak zorundayız. Hükümetimizin son dönemde cesaretle başlattığı vergi indirimleri, özel sektör olarak bizlere zaman kazandırmıştır. Ancak yeniden canlanmaya başlayan piyasalar, “kriz geçiyor, tedbire, değişime gerek kalmadı” şeklinde bir rahatlama ve bir rehavete yol açmamalıdır.

Sanayimizin teknolojik yapısını geliştirmek, tarımda verimliliği artıracak modernleşmeyi sağlamak, hizmet sektörlerindeyse daha fazla katma değer üretecek iş süreçlerini tasarlamalıyız. Nanoteknoloji, genetik, robotik, yarıiletken üretimi, biyoteknoloji ve ileri kimya gibi geleceği şekillendirecek alanlara yatırım yapılmadıkça, ucuza üretip pahalıya satın alan ülke konumundan kurtulamayız. Bakın, bir konteynır mal gönderip, bununla ancak bir kutu cep telefonu veya bilgisayar aldığımız sürece, ihracat rakamları ile övünmek, sadece kendimizi kandırmaktır.

Bu noktada hükümetimizin ar-ge konusundaki atılımlarını ve Tübitak ile Kosgeb’i özel sektörle daha yakın işbirliği yapan, destek veren kurumlara dönüştürme sürecini başlatmasını takdir ettiğimizi belirtmek isterim. Bizim yıllardır ısrarla gerekliliğini vurguladığımız sanayi stratejisinin ve buna bağlı yeni yatırım teşvik sisteminin hazırlanmasında büyük aşama kaydeden hükümetimize ve emeği geçenlere de camiamız adına teşekkürlerimizi sunuyoruz. Bu sayede artık, bir yandan sanayi yatırımlarımızın daha verimli alanlara yönlenmesini sağlarken, tekstil-konfeksiyon gibi istihdam deposu ve dış ticaret fazlası veren geleneksel ve güçlü sektörlerimizin katma değerinin yükseltilmesi ve rekabetçi kalması mümkün olabilecektir.

Benzer bir stratejinin, giderek daha fazla önem kazanan Tarımda da uygulanması zorunludur. Üreticimizin en büyük gider kalemi olan gübre’de de vergi indirimi sağlanmalıdır. Ürün ve arazi planlaması ile çiftçimizi dış açık verdiğimiz ürünlere yönlendirmeli, yerli üretimdeki verimliliği de yükselterek ihracat potansiyelini artırmalıyız. Şimdi tarım envanteri çalışmasını başlatmanın tam zamanıdır. 21. Yüzyılda ürün rekoltesini masa başında yapılan toplantılarla belirleyemeyiz. Öte yandan hizmetler sektörüne destek verilerek, turizm, bilişim, telekom, taşımacılık, denizcilik,

yurtdışı müteahhitlik ve finans gibi alanlarda döviz girişinin artırılması sağlanmalıdır.

Sevgili dostlar,

Hükümetimiz geçtiğimiz dönemde tarihi adımlar atarak, istihdamı cezalandıran çok sayıda mevzuat düzenlemesini değiştirmiş, yıllar sonra ilk defa istihdam maliyetlerinin inmesini sağlamıştır. Bu konuda da teşekkürlerimizi sunuyoruz. İstihdamın teşviki amacıyla, istihdam yüklerindeki indirim devamını bekliyoruz. Ayrıca dünyadaki diğer uygulamalara paralel şekilde, kıdem tazminatı ile işsizlik fonu uygulaması birleştirilmelidir.

Bakınız, 2001 sonrasında yaklaşık 3 milyon insana işveren bizleriz. Anadolu’da her bir müteahhitemiz, yanında çalışanların sayısı ile övünür. Bizde işçi-işveren ayrımı yoktur. İşçi, işveren el eledir, birdir ve beraberdir. Biz bu anlayışın insanlarıyız. Krizde işçisini muhafaza edemediği için ağlayanlar, işte bu camianın mensuplarıdır. Bu vesileyle emekçi kardeşlerimin 1 Mayıs emek bayramını kutluyorum. Alınacak her tedbir, atılacak her adım, bu camianın istihdam kapasitesini artıracaktır. Emin olun ki; doğru tedbirler alınırsa işsizlik sorununu bu camia çözer.

Kriz ortamında şirketlerimizin bozulan nakit dengesini düzelterek adımlar mutlaka atılmalıdır. Bu kapsamda sosyal güvenlik primlerinin ve vergilerin bir süreliğine ertelenmesi düşünülmelidir. Yüksek enflasyon döneminin bir ürünü olan ve krizle birlikte ağır bir yükü dönmüş peşin vergi uygulaması kaldırılmalıdır. Ekonomimize büyük zarar veren, muğlak ve çelişkili vergi mevzuatı anlayışı değiştirilmelidir.

Kamu kurumlarının özel sektöre olan borçları ivedilikle ödenmelidir. Kamu kurumları alacağına farklı, borcuna farklı muamele yapmamalıdır. Kamu alımlarında yerli üreticiye tanınan, ama bürokratlarımızın bir türlü uygulamadığı yüzde 15’lik fiyat avantajı konusu çözüme kavuşturulmalıdır.

Akaryakıt üzerindeki ağır vergi yükünden dolayı, bugün yurtiçinde yapılan taşımacılığın maliyeti, okyanus ötesi gemi taşımasının navlun maliyetini geçmiştir. Enerji fiyatları üzerindeki yüksek vergilemeden vazgeçilmeli, TRT payı gibi ilgisiz eklentiler tamamen kaldırılmalıdır. Bu noktada hükümetimizin dünden itibaren doğalgaz’da sağladığı indirimi de memnuniyetle karşıladığımızı ifade etmek isterim.

Öte yandan enerjideki dışa bağımlılık, sadece ekonomik istikrar için değil, milli güvenlik için de bir tehdittir. Yerli kaynaklara öncelik verilmesi, yerli ve yenilenebilir kaynakların kullanımı, enerjideki dışa bağımlılığı azaltacaktır. Nükleer enerjinin kullanılması artık bir seçenek değil zorunluluktur. Ama bunu yaparken geçmişteki hatalar tekrarlanmamalıdır.

Bankaların içine kapandıkları bu ortamda, reel sektör ile mali sektörü yakınlaştıracak kredi garanti fonu’nun kapasitesi güçlendirilmelidir. Sayın Başbakanımızın da gerekliliğini vurguladığı ve 5 aydır ısrarla takip ettiğimiz bu konu, artık sonuçlandırılmalıdır. Bu arada, bazı bankaların, hem rekor karlar açıklayıp, hem de krizden dolayı likidite sıkıntısı yaşayan şirketlerimizin üzerine giderek, insafsız kredi faizleri uyguladıklarını, kredi akışlarını kestiklerini, hesaplarını bloke ettiklerini de unutmayacağız.

Peki, ekonomide yaşadığımız sıkıntılarda bizim hiç mi hatamız yok. Nasıl ki kamu idaresinin rehavete kapılarak reform sürecini yavaşlatmasını eleştirmişsek, kendimiz de bundan ders almak zorundayız. Hala küçük olsun benim olsun anlayışından kurtulamadık. Kurumsallaşamadık. Ortaklık kültürünü geliştirip, işimizi büyütmeyi beceremedik. Artık eski usulleri değiştirmek zorundayız.

Kayıtdışılık belasından nasıl kurtulacağımızı planlamalıyız. Zira yarının iş ortamında, kayıtdışı kalan, küçük kalmaya mahkûmdur. Küçük kalansa ancak taşeron olur. Kobilerimize, yarının küresel Türk şirketlerine dönüşmeleri için yol gösterilmelidir. Kobiler, ekonomik istikbalimizin garantisidir.

Biz, hesabını veremeyen, hesap veremediği için de hesap soramayan, kayıtdışı bir toplum ol-

mak istemiyoruz. Piyasa ekonomisinin kurumları ve kurallarıyla işletildiği, keyfi uygulamaların olmadığı, kayıt dışının azaltıldığı, haksız rekabetin önlenmesi, eşit şartlarda ve adil bir iş ortamı istiyoruz.

Tüm bunlar yapılırken, bir önemli nokta daha gözden kaçırılmamalıdır. Bu krizde ülkemizin geniş iç pazarı bizim için bir şanstır. Dış pazarları düzeltmeyeceğimize göre, iç talebi arttıracak tedbirlerin alınması, krizden çıkış yolunu kısaltabilir. İç tüketimi canlandırmak üzere, düşük gelir gurubundaki vatandaşlarımıza yönelik harcama çeki verilmesi konusu mutlaka değerlendirilmelidir.

Öte yandan kendi iç pazarımızda, yabancı firma kaynaklı haksız rekabete müsaade edilmemelidir. Benim müteşebbisim Çin'e, İran'a mal satarken türlü sıkıntıyı yaşıyor, ama bakıyorum da, bu ülkelerden otomobil dâhil her mal rahatlıkla ülkemize girebiliyor. Demek ki ekonomik müteakabiliyet konusunu daha ciddi uygulamamız gerekiyor. Bu konuda ciddi adım atılmalı ve ekonomi yönetiminde bir fikir birliği oluşturulmalıdır. Her ithalatçı firmanın elini kolunu sallayarak iç pazarımıza girmesi, ülkemize kalıcı hiçbir katkı bırakmadan, iç pazarımızdan faydalanmasına müsaade edilmemelidir.

Biz ithalata karşı değiliz. Ama rakip ülkelerin tezgâh altı uyguladıkları devlet teşvikleri ile ülkemize kontrolsüz bir şekilde giren, insanlarımızı işsiz, memleketimizi fabrikasız bırakan ithal ürünlerin neden olduğu haksız rekabete karşı ciddi önlem bekliyoruz. Bakın hiçbir gelişmiş ülkede böyle bir serbestlik yok. Hiç biri, hangi ithal mal gelirse gelsin diye basit ve yanlış bir ezbere saplanıp kalmış değil. O halde niye biz, böyle bir yanlışta ısrar edelim.

Değerli dostlarım,

İçinde yaşadığımız coğrafyada Türkiye, doğal kaynakları olmadan elde ettiği, özel sektör kaynaklı güçlü ekonomisiyle, bölgedeki istikrarın kalbidir. Bu pozisyonumuzu en etkin şekilde değerlendirmeliyiz. Şirketlerimiz, ülke sınırlarını aşarak, dünya piyasalarına ihracatla ve yatırımla açılırken, dış politikamızın merkezine, ekonomi politikalarını yerleştirmeliyiz

2002 yılından itibaren dış politikamızın giderek daha fazla, özel sektör odaklı ve şirketlerimizin hareket alanını açmaya yönelik olmasını, Cumhurbaşkanımızın, Başbakanımızın ve Bakanlarımızın, her dış gezilerinde daha fazla iş ve ticaret konuşulmasını takdir ediyoruz. AB üyeliği yolunda atılacak adımlar, hem bölgesel etkinliğimizi, hem de küresel güç olma konumumuzu kuvvetlendirecektir. Bu süreçte zorlukları görmeliyiz, ama pes etmeden, yolumuzda yürümeli, engelleri aşmalıyız. Ülkemizde istikrarı ve demokrasiyi geliştirmenin en önemli aracı, Avrupa Birliği'dir.

Baş müzakereciliğin ayrı bir devlet bakanlığı olarak örgütlenmesinin Avrupa Birliği sürecine yeni bir ivme kazandırmakta olduğunu memnuniyetle görüyoruz. Baş müzakerecimizin Avrupa Birliği katılım sürecini şeffaflaştırma yolundaki kararlılığını destekliyoruz. Bizde bu sürece bugüne kadar olduğu gibi katkı sağlamaya devam edeceğiz.

Değerli Başkanlarım, Kıymetli Genel Kurul Delegeleğim,

8 yıl önce sizlerle beraber yola çıktığımızda, bizi zor bir mücadelenin beklediğini, ama umudumuzu korumamız gerektiğini söylemişim. Çünkü biliyorduk ki, çok daha zor şartları aşan Türkiye, bunların da üstesinden gelecekti. İşte bu bilinçle ülkemize sahip çıktık. Birliğimize ve бүтүнлүгүмүзө sahip çıktık. Hep beraber uzun ve sıkıntılı bir yol yürüdük. Türkiye'nin değişim ve dönüşümünün öncüleri olduk. Hep birlikte çalıştık, hep birlikte başardık. Şüphesiz ki insan, ancak çalıştığına erişir.

Yaptığımız her şeyi, sizlerden aldığımız güçle, destekle yaptık. Elde ettiğimiz başarının tamamını sizlerin, yönetim kurulumun, konseylerimizin, oda ve borsalarımızın ekip çalışmasının başarısıdır. Sizlerle gurur duyuyorum. Hep beraber, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ni; sadece şikayet eden değil, sorunu teşhis eden, inisiyatif alan, çözüm üreten, aktif ve yapıcı bir kuruma dö-

nüştürdük. Sizlerin sesi olmaya gayret ettik.

Sayın Başbakanımız, eski Bakanlarımız, muhalefet partilerimiz ve milletvekillerimiz, görüşlerimizi, tekliflerimizi dinlediler, birçok önerimizi dikkate aldılar. Huzurunuzda kendilerine teşekkür ediyorum. Yeni göreve alan Bakanlarımıza başarılar diliyorum. Size söz verdiğimiz üzere, siyasete ve siyasi partilere yaklaşımımız, bugüne kadar olduğu gibi, bugünden sonra da, tarafsızlık ve eşitlik ilkeleri çerçevesinde olacaktır.

Değerli Başkanlarım, Kıymetli Genel Kurul Delegelerim,

Bu camia sizlerle büyük, bu ülke sizlerle var. Sizler Türkiye'nin geleceğisiniz. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu, büyük önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün ve aziz şehitlerimizin emaneti olan Türkiye'yi, sizler küresel güç yapacaksınız. Güçlü ve büyük Türkiye'nin gerçek mimarları sizler olacaksınız. Size hizmet ülkeye hizmettir. Sizlerin başkanı olmaktan ve hep birlikte omuz omuza çalışmaktan büyük bir onur duyuyorum.

Sizin teveccühünüzle, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanlığına yeniden adayım. Yeniden sizin sesiniz, sizin nefesiniz olmak için, sizin temsilciniz olmak ve size hizmet etmek için, bu şerefli göreve adayım. Yönetim Kuruluma birlikte üstleneceğimiz, bu büyük emanetin hakkını vermek için, Türkiye'nin gücüne güç katmak için, ülkemizin itibarını daha yükseğe çıkarmak için, çocuklarımıza gurur duyacakları bir ülke bırakmak için, camiamıza ve ülkemize layık olabilmek için, gece gündüz demeden, bütün gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz.

İnanıyoruz ve kararlıyız. Umudumuzu yitirmeyeceğiz. Hedeflerimize ulaşacağız. Güçlü Türkiye'nin mimarları olarak, yılmadan, yorulmadan ve bir dakikamızı boşa geçirmeden çalışacağız. Necip Fazıl'ın o unutulmaz dizelerindeki gibi: "Fethine çık, doğru, güzel, sonsuzun! Zaman çabuk, yol uzun". Yolun açık olsun Türkiye. Allah yardımcımız olsun.

“KRİZ VARSA ÇARE DE VAR” KAMPANYASI AÇILIŞI

24 Mayıs 2009, Ankara

65. GENEL KURUL

KIYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİ
R GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELEÇ
E ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNER
A İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR
İR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİ

“Kriz Varsa Çare de Var” Kampanyası Açılışı

24 Mayıs 2009, Ankara

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) TESK, TÜRK İŞ, TİSK, HAK İŞ, KAMU SEN, TİM, TÜSİAD ve MÜSİAD olarak bugün, “Kriz varsa çare de var!” adlı bir entegre iletişim kampanyasını başlatıyoruz. Türkiye’nin yıllardır beklediği iş birliği anlayışıyla işçi, işveren, esnaf ve memur el ele vererek bugün uzun soluklu bir kampanya başlatıyoruz. Bu kampanyanın hazırlanmasında hepimiz akıl ve amaç birliği yaptık.

Uzun zamandır üzerinde çalıştığımız bu kampanya için yola çıkarken dünya ekonomisinin gelişim süreci ile küresel krizi ve Türkiye ekonomisinin rakamlarını analiz ettik. Mevcut krizin nedenlerini anlayarak, bu krizin etkilerini azaltmaya dönük bir strateji ortaya koyduk. Hazırladığımız projelerin tümü bu strateji doğrultusunda hayata geçirilecek. Bugün, önceki krizlerden çok daha yaygın ve derin bir krizle karşı karşıyayız. Sanayi üretimi Ağustos’tan bu tarafa hızlı bir şekilde küçülüyor.

Kapasite kullanım oranlarındaki gerileme krizle birlikte ivme kazanmış durumda. Son dönemde hafif bir toparlanma gözlense de tüketici ve yatırımcı güveni halen düşük seyretmeye devam ediyor. Dış ticaret ve kredi kanallarındaki tıkanıklıkla Türkiye’yi etkisi altına alan kriz, içerde yatırım ve tüketimdeki azalmayla birlikte iyice derinleşiyor. Tüm bunlar sonucunda, işsizlik hızla artıyor. Özellikle gençlerimiz arasındaki ve şehirlerdeki işsizlik kaygı verici boyutlara ulaşıyor.

Ancak bugün bir noktaya dikkat çekmek için buradayız. Kriz varsa, çaresi olduğuna da inanıyoruz. Çaresizliğe, ümitsizliğe, karamsarlığa kapılmanın gereği olmadığını düşünüyoruz. Bu farkındalığı yaymak için bir kampanya başlatıyoruz. Hepimizin farkında olması gereken bir gerçek var. Türkiye kendine özgü ekonomik yapısı olan bir ülkedir. Türkiye, ekonomisinin dinamizmini, kendi içinden, gençliğinden, üretim ve tüketim gücünden alan bir ülkedir. Gördüğümüz şudur: Milli gelirin yaklaşık %70’ ini oluşturan hane halkı tüketimini canlı tutmak krizin etkilerini hafifletmek için önemlidir.

Rekabet içinde olduğumuz birçok ülke, küresel krizle mücadele önlemleri alırken, kendi iç pazarlarını canlandırma ve başka ülkelere kaptırmama mücadelesi veriyor. Biz de bunu yapmalıyız. Türkiye olarak bu anlamda oldukça şanslıyız. Çünkü üretime ve tüketime açık genç bir nüfusumuz var. Dünya kalitesinde ürettiğimiz ürünlerimiz sayesinde ekonomimiz enerjisinin büyük kısmını içeriden alıyor.

İçinde bulunduğumuz süreçte pek çok sektörde fiyatların aşağıya doğru gittiğini görüyoruz. Kriz, alım için bir dizi yeni fırsat ortaya çıkarıyor. Tüketiciler olarak bu fırsatları dikkatle analiz etmeliyiz. Şimdi, tüketimi kesme değil, bilinçli tüketim zamanındayız. Tüketiciler olarak krizi fırsata çevirmenin yolu fiyatların en düşük olduğu noktada ihtiyaçlarımızı karşılamaya başlamaktır.

Hazırladığımız proje bir iletişim kampanyasıyla başlıyor. Bu kampanyayı 5 hafta sürecek 5 başlık altında topladık. Bugün, kampanyamızı başlattığımız ilk gün halkımıza “eve kapanma pazara çık” diyoruz. İmkânı olanların yaşamlarını, harcamalarını azaltmadan sürdürmelerini söyleyeceğiz. Bilinçli tüketim zamanının geldiğini hatırlatacağız. Daha sonra hem halkımıza, hem de sanayicimize güven vermeyi amaçlayan ilanlarımız devreye girecek.

Nereden nereye geldiğimizi, hiçbir doğal kaynağa sahip olmadan bu topraklarda güçlü bir sanayinin temelini attığımızı, kaç badireden geçtiğimizi ve sapasağlam ayakta kaldığımızı herkese hatırlatacağız. Aynı o Erzincan türküsündeki gibi bugünkü zorlukların içinde aklımızda hep yarın olmalı, “bu da gelir bu da geçer” demeyi unutmamalıyız. Zaten hep öyle olmadı mı?

Üreten Türkiye'nin Dayanma Gücünü Artırmak İçin, İç piyasayı canlandırmamız şart. Bu iletişim kampanyası, sadece bir zihinsel hazırlık sürecini oluşturuyor. Krizin üstesinden hep beraber nasıl geleceğimiz konusunda halkımızla bir bilgi paylaşımında bulunuyoruz. Çünkü bu konuyu bir bütün olarak ele almalıyız, herkese görevler düşüyor. Tek başına iletişim kampanyası ile krize çözüm getiremeyiz. Bu nedenle hem hükümetimizden beklentilerimiz var, hem de bu kampanyamızı entegre başka proje ve kampanyalarımız takip edecek. Şu an yaptığımız şey bir fitili ateşlemek. Ne kadar tek vücut olursak, ekonomik gücümüz ve hedeflerimize ulaşma başarımız o kadar artacaktır.

Toplumun üreten kesimini temsil eden işçi ve işveren kuruluşlarıyla bir araya gelerek, ekonomiyi canlandırmaya nasıl bir katkı verebiliriz diye baktık. Kampanyamız, önümüzdeki aylarda genişleyecek, farklı sektörlerde dinamizm getirmeyi hedefleyecek. Sektör temsilcileri, bankalar, kamu kurumları ortak hedef için; ekonomiye canlılık getirme hedefi için girişimlerde bulunacaklar. Bu kampanyamız Hükümetin alacağı tedbirler ve ekonomideki gelişmelere bağlı olarak gündeme gelecek.

Biz bir araya geldik. Kendimize güvenimiz tam. Ülkemizin krizden çıkış çabalarına katkıda bulunabileceğimizi düşünüyoruz. Bu çerçevede alternatifler üretmeye de devam edeceğiz. Türkiye'nin yüzü gülsün diye geniş bir mutabakat zemini oluşturmaya çalışıyoruz. Bu girişim ile biz tulum baya ilk suyu döküyoruz. Herkesi de bize katılmaya davet ediyoruz.

Kampanyanın ilanları tüm ülkeye afiş ve pankart olarak yayılacak. Belediyelerimiz “billboard”lar ayırdı, belediye başkanlarımız ve valilerimiz bizleri destekleyecek. İlanlar odalarımız ve sendikalarımız aracılığıyla işyerleri, çarşı ve pazarlara asılacak. Ayrıca isteyen herkes ilanları web sitemizden temin ederek kendi logosu ile kullanabilir. Bu birliktelik projenin Türkiye sathına yayılması için son derece önemlidir. Üreten Türkiye platformu isteyen herkese açıktır. Ayrıca, burada değerli medyamızdan da destek bekliyoruz. Hepimiz aynı geminin içindeyiz.

“Kriz varsa çare de var” kampanya bildirgesi

İşçi, işveren, esnaf ve memur el ele verdik; üreten Türkiye'yi temsil eden TOBB, TESK, TİSK, TÜRK İŞ, HAK İŞ, KAMU SEN, TİM, TUSİAD ve MÜSİAD olarak bir araya geldik. Üreten Türkiye Platformu'nu kurduk. Üreten Türkiye'nin şirketleri, çalışanları, esnafı bu krizden daha az hasar görsün diye “Kriz Varsa Çare De Var” diyor, “Türkiye'nin yüzü gülsün” diye herkese sesleniyoruz;

Bu kriz diğerlerine benzemiyor; pek çok ülkede sektörlerde, şirketlere, esnaf ve çalışanlara zarar veriyor. Elbette bir gün etkisini azaltacak ve sona erecek. İşte o gün krizden daha az hasar görmüş ülkeler uluslararası rekabet yarışına diğerlerinden önde devam edecek. Türkiye'miz de kriz-

den etkilenen ülkelerden biri. Tüketim ve üretim azalıyor, işsizlik rekor düzeyde.

Ama kriz varsa çare de var. Ayağa kalkmak için bir fitilin ateşlenmesine ihtiyaç var. Ne kadar tek vücut olursak, ekonomik gücümüz ve hedeflerimize ulaşma şansımız o kadar artacak. Öncelikle şunu anlamalıyız ki, “üretim-tüketim-istihdam” birbirine bağlı. Biri olmazsa hiç biri yok. Tüm dünyada tüketim düştü. Türkiye ekonomisinin toparlanabilmesi için öncelikle iç piyasamızı canlandırmamız şart. Bu krizi atlatmamızı sağlayacak şey milli gelirimizin yaklaşık yüzde 70’ini oluşturan hane halkı harcamalarını canlı tutmaktır. Üretime ve tüketime açık, genç nüfusu ile Türkiye bu anlamda çok şanslı.

Bugün dünya bizim ürettiğimizi tüketiyor. Ürünlerimizi 200’den fazla ülkeye satıyoruz, üretim gücümüzü tüm dünya kabul etti. Avrupalıların satın aldıkları her 1.000 dayanıklı tüketim ürününden 200’ü, her 1000 otomobil ve ticari araçtan 62’si Türkiye’de üretiliyor.

Biz TOBB, TESK, TİSK, TÜRK İŞ, HAK İŞ, KAMU SEN, TİM, TUSİAD ve MÜSİAD olarak herkese sesleniyoruz. Bu seferki özverinin adı, üretmek ve tüketerek ekonomiye can vermektir. Zaman, kendine güven ve cesaretle harekete geçme zamanıdır. Zaman aklımızı, umutlarımızı, coşkularımızı ortaklaşırma zamanıdır. Zaman önce kendimize sonra birbirimize güvenme zamanıdır.

Ekonomi istihdam, üretim ve tüketimden oluşur. Biri olmazsa kriz kazanır. Ekonomi asıl durduğunda ölür. Krize yenilmeyeceğiz. Çıkacağız pazara, ülkemize destek olacağız. Tüketiciler, üreticiler, bankalar ve Hükümet üstüne düşeni yapmalıdır Böylece üretim sürecek, istihdam artacak, tüketim gücümüz yükselecek. Haydi Türkiye, önce üretmeye, sonra da kendi ürettiğini tüketmeye. Türkiye’nin yüzü gülsün diye.

“ÜRETEEN TÜRKİYE” PLATFORMU AÇILIŞI

7 Haziran 2009, İstanbul

65. GENEL KURUL

KİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN
R GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK
E ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER
A İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR
İR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİ

“Üreten Türkiye” Platformu Açılışı

7 Haziran 2009, İstanbul

Geçtiğimiz ay, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve Türkiye’nin en büyük sivil toplum kuruluşları olan HAK İŞ, TÜRK İŞ, TESK, TİSK, KAMU SEN, TÜSİAD, MÜSİAD ve TİM’in katılımıyla “Kriz varsa çare de var!” seferberliği başlatmıştık. Platformumuz, TÜRKONFED, AMPD, DEİK, TİKAD, TÜMSİAD, BAKTAD, MOBİSAD ve OSBÜK’ün katılımıyla genişledi. Bakınız platformlara sığmaz hale geldik.

Üreten Türkiye Platformu’nun bütün katılımcılara açık olduğunu bir kez daha tekrarlamak istiyorum. Bugün, kampanyamızın Türkiye’nin dört bir tarafından katılımlarla büyüdüğünü görüyoruz. Türkiye’nin dört bir yanı afişlerle süslendi. Şehirlerin Belediye Başkanları, Valileri, Oda Başkanları beraberce sokaklara çıkıyorlar, alışveriş yapıyorlar. Malatya’da, Denizli’de, Artvin’de, Diyarbakır’da, Yozgat’ta, Tokat’ta, Ağrı’da, Trabzon’da, bugün Ankara ve Erzincan’da herkes seferber olmuş durumda. Bir ve beraber olarak Anadolu krize meydan okuyor.

Tüm sektörlerden, her ölçekte çok sayıda firmanın, kampanya afişlerini gerek işletmelerinde, gerekse reklamlarında kullandıklarını görüyoruz. İlave indirimler başlattıklarını memnuniyetle izliyoruz. Göle attığımız taşın etkilerinin dalga dalga yayıldığını görmek bizleri memnun ediyor. Bu yola çıkarken, ekonomiyi Türkiye’nin gündeminde en üst sıraya çıkarmayı hedefledik. Öncelikle bu kriz ortamında pozitif olarak kullanabileceğimiz varlıklarımızı göstermek istedik. Bunda da başarılı olduğumuzu görüyoruz.

Her ülke için, yaşanan küresel kriz ortamından çıkışta anahtar sözcük güvendir. Zira işsizler ordusunun büyüdüğü, firmaların kapandığı ülkelerde, insanlar ayaklarının altındaki zeminin kaydığı hissine kapılır. Yani yarımına güvenle bakamaz. İnsanların yarına olan güvensizliği, çaresizlik duygusunu besler. Kısaca, kısır bir döngü yaşama hâkim olur. İşte bu masanın etrafında oturan bizler, ülkemizin böyle bir kısır döngüye girmesini önlemek için bir adım attık. “Kriz varsa çare de var” dedik.

Çareye odaklı bir tartışma süreci başlattık. Amacımız, bu kısır döngüden kurtulmak için herkesin çözümün tarafı olduğunu göstermekti. Bunu başardığımızı düşünüyorum. Güven unsurunun sağlanmasında hükümetimize de önemli görevler düşmektedir. Üç ay önce çeşitli sektörlerde başlatılan vergi indirimleri ile ilk adım atılmıştı. İki gün önce açıklanan yatırımı-üretimi, istihdamı ve bölgesel kalkınmayı teşvik eden düzenlemelerle, eksiklikleri de olsa, ikinci adım atıldı. Bundan sonra bu iki adımı tamamlayacak, üçüncü adım, istikrarın orta vadede sağlanacağını gösteren, yeni bir mali programdır. Bu üç ayak birlikte oturtulduğunda, Türkiye yeniden yüksek bü-

yüme sürecine geçişi sağlayacaktır. Krizden çıkışın yolu, bu üç temel direk üzerinde Güven ve İstikrarı yeniden tesis etmekten geçiyor.

Ancak güven ortamı sağlandıktan sonra, kısa dönemli ve gelip geçici bir iyileşme izlenimi olmaması için de, istikrar çok önemlidir. Yani sürekli güven ortamının sağlanması, siyasi ve ekonomik istikrara bağlıdır. Güven ve istikrar sağlıklı toplumun çimentosudur. Krizden çıkış için en önemli varlığımızın iç pazarımızın büyüklüğü olduğu bugün tüm Türkiye’de konuşulmaya başladı. Tüketicilerimize kendine güven duygusunu aşılamadan krizden çıkışın mümkün olmadığını artık herkes kabul ediyor. Sahip olduğumuz potansiyeli harekete geçirmek için önce istikrara ihtiyacımız olduğunu belirtmek isterim.

İstikrar hissi ne zaman kaybolduysa bedelini çok ağır ödedik. 90’lı yılların izleri hafızalarımızdan henüz silinmedi. Başka ülkeler hızla gelişirken, istikrarsızlık sebebiyle yerimizde saydığımızı unutmadık. İstikrarsızlıkla dolu yılların ardından 2001 krizini yaşadık. Kriz ertesinde atılan olumlu adımlarla birlikte, istikrar hissini en yaygın olduğu dönemde büyümeye hızımızı yüzde 9’lara çıkarttığımızı, istikrarı kaybettiğimizdeyse yeniden yerimizde saymaya başladığımızı çok iyi biliyoruz. Bu gerekçeyle, üçüncü haftanın teması “güven ve istikrar” olsun istedik. İstikrar hissi yaygınlaşacak ki, tüketiciler gelir akımlarının devamlılığında şüphe duymasın.

Tüketici kendine güvenecek ki, iç pazar canlansın. İç pazar canlanacak ki, dış pazarların daraldığı bir ortamda krizin yaraları daha çabuk sarılabilsin. Hükümetimizin en son açıkladığı pakette yer alan toplum yararına çalışma programları, iç talebi canlandırmak için doğru yolda atılmış önemli bir adımdır. Hiç suçu olmadığı halde, kriz nedeniyle işsiz kalan insanlarımıza destek vermek aynı zamanda sosyal devlet olmanın da bir gereğidir. Esnaf, işçi ve memurun gözetildiği yeni önlemlerle sosyal koruma devam ettirilmelidir. Uygulamada aksaklıkların yaşanmamasını, ihtiyaç sahiplerinin bu imkândan hakça yararlanmalarını umut ediyoruz.

Uzun zamandan beri dile getirdiğimiz, KOBİ’lere yönelik kredi garanti desteğinin çerçevesinin belirlenmesi sevindiricidir. Bu olumlu havanın uygulama aşamasında da hiçbir sorunla karşılaşmadan devam etmesini diliyoruz.

Krizle mücadele için atılması gereken adımları tamamlamış değiliz. Özellikle, iç pazarı hareketlendirmek için önlem almaya devam etmeliyiz. ÖTV ve KDV indirimlerine devam edilmelidir. Özellikle, mevsimsel olarak talep artışı beklenen sektörlerde söz konusu uygulamalar başlatılmalıdır.

Otomotiv sektörüne getirilen vergi indirimleri ile oldukça iyi sonuçlar elde edilmiştir. Araba satışlarının, taşıt kredisi miktarındaki gerilemeye rağmen artması, tüketicilerin alım fırsatlarını değerlendirdiğini göstermiştir. Bu dönemde herkes kazanmıştır. Sanayicinin, tüccarın satışları artmış, tüketici istediği arabaya uygun koşullarla kavuşmuş, işçi işinden olmamış, kamunun vergi gelirlerindeki düşüş sınırlanmıştır. Biz, bankalar ve şirketlerimizle bu seferberlik çerçevesinde daha nelerin yapılabileceğini görüşüyor, tartışıyor ve ortak bir yol belirlemeye çalışıyoruz.

Hükümetimizin de kamu maliyesi konusunda ne yapacağına karar vererek yolumuzu aydınlatmasını bekliyoruz. Alınacak tedbirlerin bütüncül bir şekilde ortaya konması ekonomiye duyulan güveni arttıracaktır.

Bugün burada, pek çok konuda farklı düşünsük de, Türkiye’nin en önemli meselesinde birleşebileceğimizi gösterdik. Bugün ekonomi Türkiye’nin birinci gündem maddesi olmuştur, krize karşı çare tartışılmaya başlanmıştır, alınan önlemler hız kazanmıştır. Dünya’da bir ilk olarak, 19 farklı sivil toplum örgütüyle, çok güçlü bir sivil çare arayışını ortaya koyduk.

Bu girişim krize karşı sivil bir duyarlılık girişimidir. Bu direnç çare üretmeye devam edecek. Biz kriz varsa çare de var diyoruz. Biz krize yenilmeyeceğiz diyoruz. Türkiye’nin yüzü gülecek diyoruz. Hükümetimiz toplumun bütün kesimlerine desteğini sürdürmelidir. Türkiye’nin ihtiyacı güven ve istikrardır.

TÜRK-ARAP EKONOMİ FORUMU

16 Haziran 2009, İstanbul

65. GENEL KURUL

KIYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİ
R GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELEÇ
E ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNER
A İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR
İR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİ

Türk-Arap Ekonomi Forumu

16 Haziran 2009, İstanbul

Dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına girerek küresel bir güç olma hedefi olan Türkiye, bu hedefe ulaşmak için küresel ekonominin dış ekonomik ilişkilerini çeşitlendirmek, tüm ekonomik güçler ile etkin ekonomik işbirliğini geliştirmek istemektedir.

Bu çerçevede 300 milyonluk nüfusu, 2 trilyon dolara yaklaşan ekonomik büyüklüğü, son 10 yılda 1 trilyon doları geçen cari fazlası, 1 trilyon doları aşan dış ticareti ile 22 Arap ülkesi bizim için önemli bir ekonomik partnerdir.

DEİK bünyesinde bugüne kadar 22 Arap ülkesinin 17'si ile iş konseyleri kurduk. İşadamları olarak bölge ülkeleriyle ilişkileri her alanda geliştirmeyi ve karşılıklı ekonomik bağımlılık yaratmak suretiyle bölgesel istikrar, güvenlik ve refahın yayılmasına katkıda bulunmayı hedefledik.

Bölgede 'istikrar eksenleri' kurarak refahın ve barışın hüküm sürdüğü bir coğrafyada yaşamak istiyoruz. Bu doğrultuda sorumluluk almaktan da kaçınmadık. Orta Doğu'daki barış girişimlerine "Barış İçin Sanayi Projesi" ile katkı sağlamak istiyoruz. Bu doğrultuda Filistin ve İsrail iş dünyası ile birlikte çalışıyor ve böylece Filistin'de istihdamın gelişmesine katkı sağlamayı hedefliyoruz. Zira biliyoruz ki komşumuz huzursuzken bizim huzur ve güvenlik içinde yaşamamız mümkün değildir.

2000 yılında 6,5 milyar dolar olan karşılıklı dış ticaret hacmimiz 2008 sonu itibariyle 37 milyar dolar seviyesine çıktı. Arap ülkelere ihracatımız küresel ekonomik krize rağmen diğer ekonomik partnerlerinin aksine ulaştığı seviyeyi korumayı başardı. 2009'un ilk 4 ayında 22 Arap ülkesine ihracatın geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 10 artarak 7 milyar dolar seviyesine yükseldi.

Ancak Arap dünyasının toplam dış ticaret hacminin 1 trilyon doları geçtiğini göz önünde bulundurursak mevcut ticaret rakamlarının denizde bir damla olduğunu görmekteyiz. Daha önce Suriye, Tunus, Mısır ile serbest ticaret anlaşması imzaladık ve ticaretimiz üzerindeki olumlu etkisini hemen gördük. Bu bağlamda Lübnan, Ürdün ve Körfez İşbirliği Konseyi ile devam eden serbest ticaret anlaşması müzakerelerini en kısa zamanda tamamlamak istiyoruz.

Türkiye'nin Arap dünyası ile ticari ilişkilerinin pozitif seyrine rağmen yatırım ilişkilerinde bir duraksama görüyoruz. Nitekim küresel ekonominin en dinamik yatırımcılarından birisi haline gelen Körfez ülkelerinden ülkemize 2009'un ilk 3 ayında sadece 8 milyon dolar yatırım gelmesi kabul edilebilir bir durum değildir.

Türkiye'de yatırımcıların bir kısım sorunlar ile karşı karşıya kaldığını biliyoruz. Bu sorunların çözümü için ortak çalışma grubu oluşturup, Türkiye'deki siyasi otorite ile işbirliği yapabiliriz. Ayrıca Türk özel sektörü olarak Afrika'daki ülkeler ile yakından ilgileniyoruz. Bu kıtada Arap kardeşlerimizle güçlerimizi birleştirerek ortak projeler gerçekleştirmek istiyoruz.

Küresel mali piyasaların en önemli aktörlerinden biri haline gelen Arap sermayesinin ve yatırım fonlarının ülkemizdeki yatırım imkanlarından daha çok yararlanmasını bekliyoruz. Gayrimenkul, enerji, mali piyasalar, perakende, turizm ve lojistik sektörleri Arap yatırımcıları ve fonlarının Türkiye’de yatırım yapabileceği cazip sektörlerdir.

2008 sonunda Arap ülkelerinden Türkiye’ye gelen turist sayısı bir önceki yıla göre yüzde 25 artış gösterdi ve 1 milyon 200 bine ulaştı. Turizm alanında Arap ülkelerinin turizm altyapısının geliştirilmesine de katkı sağlamaya, özellikle turistik tesis işletilmesi ve yönetilmesi konusundaki deneyimlerini paylaşmaya hazır olduğumuzu da belirtmek isterim.

Hepinizin malumu olduğu üzere dünya nüfusunun hızla artması ve iklim değişikliği gibi sebepler yüzünden gıda fiyatları hızla artmakta ve bizim gibi gelişmekte olan ve nüfusu hızla artan ülkeler üzerinde ciddi baskılar oluşturmaktadır. Tarım sektörü stratejik bir sektör haline gelmiştir. Bu bağlamda Arap yatırımcıları dünyanın en büyük on kalkınma projesinden birisi olan Güneydoğu Anadolu Projesi bölgesinde yatırım yapmaya davet ediyorum. Zira bu proje tamamlandığında, bu bölge dünyanın en önemli tarımsal üretim merkezlerinden birisi haline gelecektir.

Türkiye proje finansmanında önemli bir pazar haline gelmiştir. Türk mali piyasaları Arap yatırım fonlarının yatırım yapması için cazip bir pazardır. Ancak bankacılık sektörünün karşılıklı olarak iyi tanınmaması ticaretimizin önünde engeldir. Bu konunun çözümü için birlikte daha çok çalışmalıyız.

Arap ülkelerindeki inşaat ve gayrimenkul yatırımlarından daha çok pay alma arzusu içindeyiz. Önümüzdeki dönemde tamamlanması planlanan Arap doğal gaz boru hattı sistemi ve Irak doğal gaz kaynaklarının Nabucco Boru hattı sistemine dahil edilmesiyle karşılıklı ekonomik ilişkilerimiz stratejik bir boyut kazanacaktır.

Kızıldeniz’i, Basra Körfezi’ne, Akdeniz’i limanlar, demir yolları, otopanlar, boru hatları ile birbirine bağlayıp buraları çatışmanın ve az gelişmişliğin değil refahın ve istikrarın hüküm sürdüğü bir bölge yapmak zorundayız. Türkiye ve Körfez ülkeleri arasında bir hızlı tren ağı oluşturulması ve bu şekilde Körfez ülkelerinin Türkiye üzerinden Avrupa’ya açılmalarını ortaklaşa gerçekleştirmemiz gerekiyor. Basra Körfezi’ni Akdeniz’e modern ve hızlı otopanlarla bağlamalıyız.

Sadece coğrafyamız ve tarihimiz değil, menkıbelerimiz, masallarımız, kahramanlarımız, hazfızlarımız ortaktır. Zira yüz binlerce Arap kardeşimiz Osmanlı ordusunda tüm cephelerde savaşmıştır. Bu gönüllülerden onbinlercesi Çanakkale’de, Sarıkamış’ta, Balkanlar’da şehit düşmüştür. Tüm hissiyatımla ifade etmek isterim ki, Çanakkale Şehitliği’nde mezar taşında “Halepli Hasan, Beyrut’lu Yusuf, Trablus’lu Ali, Nablus’lu Mustafa ya da Şam’lı Hüseyin” yazmaktadır.

Yüzyıllar boyunca birlikte yaşadık ve müşterek bir hayat tarzı geliştirdik. Tarihin derinliklerinden gelen bu kaynaşma sayesinde herkesten kolay diyalog kurabiliyor ve hemen anlaşabiliyoruz. Birbirimizin ülkelerini gurbet olarak görmüyoruz. Türkler, Arap topraklarını peygamberler diyarı ve sahabeler yatağı olarak mukaddes addetmektedir.

Yaşamakta olduğumuz hızlı küreselleşme çağında siyasi ve iktisadi önemi her geçen gün artmakta olan Arap Dünyası’yla ortak bir refah alanı yaratmak hepimizin elindedir. Eğitimden finansmana kadar nasıl bir ortaklık modeli kurabiliriz diye düşünmeliyiz.

Biz beraber yaşadığımız Ortadoğu’da huzur istiyoruz, barış istiyoruz, komşu, dost ve kardeş Arap ülkeleri ile aydınlık günlere beraber yürümek istiyoruz. Bu, biz Türk ve Arap işadamlarının önündeki ciddi işbirliği imkânı olması yanında, aynı zamanda da tarihsel sorumluluktur.

İKTİSADİ KALKINMA VAKFI 47. GENEL KURULU

18 Haziran 2009, İstanbul

65. GENEL KURUL

KIYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİ
R GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELEÇ
E ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNER
A İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR
İR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİ

İktisadi Kalkınma Vakfı

47. Genel Kurulu

18 Haziran 2009, İstanbul

Katılım müzakerelerine 3 Ekim 2005 tarihinde başladık. Aradan geçen yaklaşık üç buçuk yıllık süreye rağmen, katılım müzakerelerini topluma mal edemedik. Katılım müzakerelerini toplumsal dönüşüm için seferberliği haline getiremedik. Genç nüfusumuza Avrupa Birliği heyecanını hissettiremedik. Avrupa Birliği üyeliğinin gençlerimiz için, kadınlarımız için, çalışanlarımız için, işverenlerimiz için ve kısaca toplumun tüm kesimleri için ne anlama geldiğini ortaya koyamadık.

Avrupa Birliği katılım süreci, bürokrasinin zaman zaman meşgul olduğu bir alan olarak algılanıyor. Avrupa Birliği katılım süreci, Türkiye'deki bürokratlar ile Brüksel'deki "eurokratlar" arasında bir entelektüel tartışma konusu ve bir bilek güreşi gibi algılanıyor. Kısaca Avrupa Birliği katılım süreci Türkiye'de anlaşılamiyor. Sürecin ana unsurları sürecin dışında bırakılmıştır.

Siz, resmin sadece bir kısmını topluma göstereceksiniz, sonra çok zor ve çetrefilli konularda destek talep edeceksiniz. İnsanlar bilmediğinden korkarlar. Önce, topluma Avrupa Birliği katılım sürecinin ne anlama geldiğini anlatmamız lazım. Eş zamanlı olarak da, müzakere sürecinde toplumun tüm kesimlerinin elini taşın altına koyması için gerekli mekanizmayı kurmamız lazım.

Bunun ısrarla yapılmaması, katılım sürecini kolaylaştırmıyor. Aksine, süreç daha da zor oluyor. Zaten müzakereler büyük ölçüde ülke içinde cereyan ediyor. Sürecin parçası olamayan, kendini sürecin dışında hisseden kesimlerin desteğinin alınması elbette çok, ama çok zordur. En kısa sürede, katılımı sağlayacak kurumsal bir istişare mekanizması tesis edilmelidir. Lütfen, iş dünyasının bu çağrısına cevap verin.

Diğer taraftan, Avrupa Birliği'nin önde gelen ülkelerinden bir kısmında, Türkiye'nin üyeliği aleyhine oluşturulan ortam, kamuoylarını olumsuz etkiliyor. Bir taraftan kamuoyu yanlış yönlendiriliyor; diğer taraftan da yanlış yönlendirilen kamuoyu ileri sürülerek Türkiye'nin üyeliğine karşı çıkılıyor.

Aralık 1999'da, Türkiye'ye katılım öncesi strateji sunan hükümetler hangi ülkelerin hükümetleriydi? Aralık 2004'de, Türkiye ile üyelik müzakerelerini başlatma kararı alan Hükümetler Avrupa Birliği üyesi ülkelerin hükümetleri değil miydi? Hükümetlerin kendilerinden önceki hükümetlere olan saygısızlığını anlamakta zorlanıyoruz. Sanırım, etik değerlere sahip her insan, bu yaklaşımlardan rahatsızlık duyuyordu.

Avrupa Parlamentosu seçimlerinde bazı ülkelerde yaşananlar, halkımız tarafından, Türkiye'ye

karşı diplomatik nezaket kurallarına uymayan, ayrımcı ve düşmanca bir yaklaşım olarak değerlendirilmiştir. Bu yaklaşım, herkesin unutmaya çalıştığı, ırkçılığı ve yabancı düşmanlığını yeniden Avrupa'nın gündemine getirecek tehlikeli bir adımdır. Hepimiz daha sorumlu davranmak zorundayız.

Türkiye ile Avrupa Topluluğu arasında 1964'de tesis edilen ortaklık ilişkisi aksıyor. Malların serbest dolaşımı büyük ölçüde tesis edildi. Ancak, malların sahipleri, malların üreticileri ve ticaret konusu malları taşıyacak sürücüler, Avrupa Birliği üyesi ülkelere seyahat etmekte türlü engeller ve sorunlarla karşılaşılıyor.

19 Şubat 2009 tarihinde Avrupa Toplulukları Adalet Divanı'nın Sosyal Davası hakkında verdiği karar, adeta yok sayılmış. "Hizmet" kavramı Türkiye için ve Türk vatandaşları için yeniden tanımlanmış. Bu tanımın, Dünya Ticaret Örgütünde de, Avrupa Birliği müktesebatında da karşılığı yok.

"Vize" konusu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin daima en öncelikli konusu olmuştur. Olmaya da devam edecektir. Bu konuda İktisadi Kalkınma Vakfı ile bugüne dek olduğu gibi, bundan böyle de birlikte çalışmaya devam edeceğiz. Biraz sonra açıklayacağımız, "vize danışma hattı", uzun bir çalışma dönemi sonrasında oluşturuldu. Bu projenin, vatandaşlarımızın sorununun çözümüne yardımcı olacağını umuyorum.

Diğer taraftan, karayolu taşıma kotaları ticaretimize vurulmuş pranga gibidir. Mal satmak veya mal almak istiyorsunuz; ama ticaret konusu malın karayolu ile nakliyesinde engellemelerle karşılaşılıyorsunuz.

Aynı şekilde, Avrupa Komisyonu'nun serbest ticaret anlaşmalarının müzakere ve imzalama sürecinde takip ettiği yöntem, ortaklık ilişkisine verilen değer açısından yanlış mesajlar vermektedir. Oysa, Türkiye'nin Avrupa Birliği katılım sürecinin pozitif mesajlara ve umut verici adımlara ihtiyacı vardır.

Türkiye'de de, Avrupa Birliği üyesi ülkelerde de kamuoyuna doğru mesajlar vermek zorundayız. Kamuoyunu tahrik edecek açıklama ve eylemlerden kaçınmak zorundayız. Hepimiz sağlıklı ve sorumlu davranmalıyız. Kamuoyuna verilecek en yapıcı mesaj, reformların sürdürülmesi olacaktır. Bu yılın başından itibaren atılmakta olan adımları sürdürmeliyiz.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği olarak; iş dünyasını Avrupa Birliği katılım süreci hakkında bilgilendirmek, Avrupa Birliği katılım sürecine hazırlamak ve iş dünyasının görüşlerini Avrupa Birliği katılım sürecine aktarmak için çaba sarf ediyoruz. Türkiye-Avrupa Birliği sivil toplum diyaloguna katkı sağlamaya çalışıyoruz.

KONSEYLER MÜŞTEREK TOPLANTISI

8 Temmuz 2009, Ankara

65. GENEL KURUL

KIYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİ
R GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELEÇ
E ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNER
A İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR
İR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİ

Konseylere Müşterek Toplantısı

8 Temmuz 2009, Ankara

Sadece coğrafi anlamda değil, sektörel bazda da, ülkemizdeki ticaret, sanayi, turizm, inşaat, denizcilik, tarım ve hayvancılık gibi tüm temel sektörleri temsil eden Konseylerimiz, esasında ekonominin en gerçekçi aynasıdır.

Burası, reel sektörün tümünün bir araya geldiği ve tamamını kapsayan, tek ve en büyük platformdur. Bu camia, bir iki ay sonra istatistiklerde göreceğinizi, şimdi yaşayan, bu yüzden de en doğru ve hızlı bilgi alacağınız yegane kaynaktır.

Geçtiğimiz hafta açıklanan ve Yatırımlarda Devlet Yardımlarını düzenleyen yeni ve kapsamlı çalışmanın, bizim uzun süredir vurgulamakta olduğumuz, bölgesel ve sektörel bazda yapılmış olmasından büyük memnuniyet duyduk. Yeni Yatırım Teşvik Sistemi'nin bu sayede; bir tarafta bölgesel gelişmişlik farklılıklarını azaltmayı hedeflemesi, diğer taraftaysa küresel rekabet gücümüzü artırmaya odaklanması, ülkemizin geleceği açısından önemli bir adımdır.

Yatırım teşviki elbette uzun vadede önemlidir. Ancak bugün için asıl ihtiyaç olan, Üretim'in teşvik edilmesidir. Sanayi sektörlerindeki üretim düzeyi, 3 yıl öncesi seviyelere gerilemişken, mevcut üretim kapasitesinin ancak yüzde 70'i kullanılırken, öncelik ilave yatırım değil, mevcut üretim kapasitesinin korunmasıdır.

Bir diğer cevap bulmamız gereken soru da, küresel krizin niye ülkemizi bu kadar ağır etkilemiş olduğudur. Zira Türkiye küresel krize, daha sağlam ve "toksik varlıklar"ın bulaşmadığı bir bankacılık sistemiyle, gelişmiş ülkelere göre daha az hanehalkı borç oranlarıyla, yüksek döviz birikimi ve geçmişe göre son derece iyileşmiş bir kamu mali yapısıyla girmişti.

Bunlara rağmen son iki çeyrekte, dünyanın en çok küçülen ekonomilerinden biri olduk. Kısacası ülkemizde yaşanan bu daralan üretim ve tüketim problemini çözmeden, yeni yatırımların üzerine konuşmanın fazla bir anlamı yoktur. Üstelik dış piyasaların daraldığı ve bu daralmanın devam ettiği bir ortamda, daha fazla üretip nereye satacağız.

Dolayısıyla yeni yatırım teşvik sistemi, uzun vadeli bir bakış açısıyla doğru yolda atılmış adımdır. Ama bugün yaşanan sıkıntılara merhem değildir. O halde, öncelik üretimin teşviki yoluyla, mevcut kapasitesinin işler hale getirilmesi olmalıdır.

Ekonomide yaşanan diğer önemli sorun, şirketlerimizin fon akışlarında ortaya çıkan dengesizliktir. Şirketlerimizin gelir-gider tahminleri, kriz öncesi ortama göre ve hükümetimizin de özellikle vurguladığı şekilde krizden fazla etkilenilmeyeceği varsayımıyla hazırlanmıştı. Oysa bugün belli olmuştur ki, giderler aynı kalırken, gelirler beklenenin çok altındadır. O halde bu uyumsuzluğu giderecek ve şirketlerin taahhütlerini de zamana yayacak düzenlemelere acilen ihtiyaç duyulmaktadır.

Bir diğerk önemli konu, istihdam kapasitesinin korunmasıdır. Küresel krizin çıkmasını takip eden 6 ayda, işsiz sayısı 1,2 milyon artmış, sigortalı çalışan sayısıysa 753 bin kişi azalmıştır. Neredeyse 6 milyon kişi çalışmaya hazır ama iş yok. Tarımdışında her üç gençten biri işsiz. Böyle bir toplum geleceğe ümitle bakabilir mi?. Geleceğe ümitle bakamayan bir toplumsa hem bugünü, hem geleceğini kaybeder.

Elbette bu noktada Hükümetimizin, istihdam yüklerini azaltan adımlarını takdir ettiğimizi de vurgulamamız gerekiyor. Bundan sonra istihdam sorununu hafifletmek için, şirketlerimizin üretimlerini yeniden artırmalıyız.

Dış pazarlardaki imkânların kısıtlı olduğu, yeni pazarlarınsa en büyük ihracat pazarlarımızdaki daralmayı telafi edemeyeceği bir ortamda, geniş iç pazarımız kısa vadede bir çıkış yoludur.

Aslında her ülke için, kendi iç pazarı son derece büyük önem arz eder hale gelmiştir. Her ülke, kendi iç pazarını koruyan tedbirler almaktadır. Ne yazık ki bir tek biz, kendi iç pazarımızda, yabancı firma kaynaklı haksız rekabete ses çıkartmıyoruz.

Bakin 2 ay önce Genel Kurul'da dile getirmiştim. Biz ithalata karşı değiliz. Ama rakip ülkelerin tezgâh altı uyguladıkları devlet teşvikleri ile ülkemize kontrolsüz bir şekilde giren, insanlarımızı işsiz, memleketimizi fabrikasız bırakan ithal ürünlerin neden olduğu haksız rekabete karşı ciddi önlem bekliyoruz.

Benim müteşebbisim Çin'e, İran'a mal satarken türlü sıkıntıyı yaşıyor, ama bakıyorum da, bu ülkelerden otomobil dâhil her mal rahatlıkla ülkemize girebiliyor. Her ithalatçı firmanın elini kolunu sallayarak iç pazarımıza girmesi, ülkemize kalıcı hiçbir katkı bırakmadan, iç pazarımızdan faydalanmasına müsaade edilmemelidir.

Küresel kriz, kaçınılmaz olarak tüm dünyada kamu harcamalarını artırmaktadır. Ülkemizde de bu dönemde kamu harcamalarının ve dolayısıyla bütçe açığının artması normaldir. Normal olmayansa, diğerk ülkeler bu yıl artacak bütçe açıklarının ileride nasıl kapatılacağına dair planlar oluştururken, biz de bu yönde adım atılmamış olmasıdır. Tehlike buradadır.

Üstelik eldeki tek mali kural da bozulmuş ve borçlanma limiti bütçe açığının tam 5 katına, yani 75 milyar lira'ya çıkarılmıştır. Bu durumda mali sistemden reel sektöre yeni kaynak aktarımı bir yana, mevcut kredilerin bile iç borçlanma yoluyla kamuya aktarılması sözkonusudur. O halde reel sektörde yaşanan finansman sorunu ileride nasıl çözülecektir. Bu konuda da adımlar atılmasına ihtiyaç vardır.

Kamu maliyesi, ekonomide istikrarı belirler. Ekonomideki istikrar, piyasadaki güveni belirler. Piyasadaki güvence, üretim ve tüketim davranışlarını belirler. Bunların olmadığı bir ortamdaysa, sadece kamu harcamalarını artırarak, ne büyüme, ne istihdam sağlanır.

Sonuç olarak, bugün üretimi destek günüdür. Düşen kapasiteleri artırma, azalan istihdamı yerine koyma günüdür. Mevcut üretime ve işletmelere destek olma günüdür. Bunu başarmak içinse, yeni bir yaklaşıma ihtiyacımız var. Bu da üretimi teşviktir.

DEPREM KONFERANSI

16 Ağustos 2009, Sakarya

65. GENEL KURUL

KIYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN
R GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK
E ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİ
A İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR
İR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİ

Deprem Konferansı

16 Ağustos 2009, Sakarya

Türkiye, coğrafi yapısı ve iklim özelliklerinden dolayı, doğal afetlere en çok maruz kalan ülkelerden biridir. Esasen ülkemiz topraklarının tamamına yakınında deprem riski bulunmaktadır. 65 milyon'dan fazla vatandaşımız, deprem riski olan bölgelerde yaşamaktadır. Ayrıca, sanayi tesislerimizin yüzde 95'i, enerji santrallerimizin ise yüzde 75'i bu alanlarda kuruludur.

Geçtiğimiz yüzyılda meydana gelen depremler sonucu 97 bin vatandaşımız hayatlarını kaybetmiş, 600 bin konut yıkılmış veya ağır hasar görmüştür. Özellikle 1999 yılındaki Marmara depreminin yolaçtığı büyük yıkım hala hafızalarımızdadır. 17 binden fazla vatandaşımız yaşamını yitirdi. 200 bin kişi evsiz kaldığı. 67 bin konut, 11 bin işyeri yıkıldı.

Uluslararası Afet Veri Tabanı bilgilerine göre bu deprem, dünyada 1900–2009 yılları arasında meydana gelen depremler arasında, 20 milyar dolar ile en fazla ekonomik kayıp yaratan 6. büyük depremdir. Bu vesileyle, kaybettiğimiz vatandaşlarımıza Allaha rahmet ve yakınlarına sabır diliyorum.

Aslında yaşanan bu felaketi, “doğal afet” olarak değil de, “doğal olmayan afet” şeklinde tanımlamak daha doğru olabilir. Niye aynı şiddette depremi Japonya’da, Amerika’da böyle yıkımlara neden olmuyor. Demek ki deprem’in getirdiği yıkım, kader değil, kaçınılmaz son değil. Demek ki bizde deprem değil, bina öldürüyor.

Gerçekten de, maruz kaldığımız bu büyük yıkımın başlıca sebebi, çarpık ve hatalı şehirleşme ile binalarda uygun olmayan yapı tekniğinin kullanılmış olmasıdır. Öte yandan, siyasi çıkarlar ve populizm uğruna, gecekondulu kaçak yapılaşmaya gözyumulması ve devamlı çıkarılan imar affı yasalarının da faturası ağır olmuştur. 17 ağustos depreminde, af yasalarıyla yasal duruma getirilen yapıların yüzde 80’i ağır hasar görmüştür.

Sık sık depremlerle karşı karşıya olduğumuz bir coğrafyada yaşıyoruz. Bu gerçeği kabul edip, hazırlıklı olmak mecburiyetindeyiz. Spekülasyon amaçlı arsa ticareti ve bunun teşvik ettiği denetimsiz şehirleşmenin önüne geçilmezse, bu tür felaketlerin yaşanması kaçınılmazdır. Bu sebeple, planlı ve uygun yapı tekniklerinin kullanıldığı bir yapılaşmaya gidilmesi, mevcut altyapının ve binaların ise güçlendirilmesi zaruridir. Bu yönde kaynakları oluşturmak, özendirici ve gerekirse de zorlayıcı tedbirleri almak durumundayız. Çünkü sözkonusu olan büyük ekonomik kayıplar ve daha da önemlisi insan hayatıdır.

TOBB olarak, depremlerin ekonomik ve sosyal hayatımız üzerindeki yıkıcı tahribatının bir nebze olsun telafisine yönelik olarak, Yalova-Soğucak’da 250, İzmit-Uzunçiftlik’de 252 ve Sakarya’da 528 olmak üzere, toplam 1030 adet kalıcı konutu yaptırarak, depremzede vatandaşla-

rımıza sunduk. Elbette yürüttüğümüz bütün bu çalışmalar, depremden kaybetmiş olduğumuz vatandaşlarımızın acısını dindiremez. Ancak evlerini kaybetmiş insanlarımızın huzur içinde yaşayacakları, depreme dayanıklı konutlar edindiğini görmek acımızı bir nebze hafifletmektedir

Öte yandan, mülkün temelinde adalet olduğuna inandığımız göre, yargının etkin, hızlı ve doğru çalışmasını sağlamak zorundayız. İşte Marmara depreminin üzerinden 10 yıl geçti. Yıkılan 17 bin binada, 18 binden fazla vatandaşımız can verdi, yüzbinlerin hayatı karardı. Ama sonuçta açılabilen binlerce davadan, ancak 30 kadar dosyada ceza çıktı. Sadece bir kaç ceza çıktı. Onlarında cezası bir iki yıl içinde tamamlanıp salıverilecek.

Marmara depreminden sonra başlayan dava süreci, zaman aşımı süresinin 2 yıl önce dolmasıyla birlikte sona erdi. Yüzlerce sorumlu, cezasız kurtuldular. Suçun cezasız kalması, bir toplumda en ağır yarayı açar. Bu yüzden hepimizin vicdanı kanıyor. En tehlikelisi de, adalet kavramı siliniyor.

Yapılan bir araştırmaya göre, depremin ardından açılan yaklaşık 2100 davadan 1800'ü, çeşitli nedenlerle cezasız kalmış. Geriye kalan 300 davanın 150'sinde yargılama süreci bitmiş ve 120'sinde sanıklara verilen cezalar ertelenmiş. Sadece 30 kadar dosyada ceza çıkmış. Esasen Yargıtay ve mahkemeler özveriyle çalışıyor, ama gelinen nokta maalesef bu. Onbinlerce dosya zaman aşımına uğruyor. Yargıtay'a 1 milyona yakın dosya geliyor. 30-40 bin dosyaya bakan daireler var. Yargıtay Başsavcılığı'nda 300 bin dosya bekliyor. Bu sıkıntıları iyi değerlendirmek ve çözüm üretmek lazım.

Kıscacası sadece bir deprem faciası değildir yaşanan. Bir hukuk faciası, hatta skandalı yaşanmıştır. 18 bin kişinin çoğunu deprem değil, hırsızlık, ihmal ve imar planlarına aykırılık öldürmüştür. Sorumlularıyla hakettikleri cezalarından kurtulmuştur. Peki, Devletin birinci görevi adalet dağıtmak değil midir? Türkiye Cumhuriyeti, bürokratik bir devlet olarak kurulmadı. Kimsesizlerin kimsesi olmak için kuruldu. Kimsesizlere sahip çıkmak için kuruldu. Ama bakıyorum, bu mevzuat garabetini yerinde duruyor.

Hukuki güvenliğin sağlanmadığı, adaletin tesis edilmediği hiçbir düzen ayakta kalamaz. Haklı olduğunuz bir davanın sonuçlanması bile, neredeyse 2 yıl sürüyor. Böylesine yoğun iş yükü altında, yetersiz çalışma koşullarına tabi tutulan bir sistem, adaleti sağlayabilir mi? O halde hukuk sistemini, hak ve özgürlüklerin güvencesi haline getirmeliyiz. Yargı sisteminin işleyişini kolaylaştırmak, yargı mensuplarımızın fedakarca üstlendikleri bu ağır yükü paylaşmak durumundayız.

Oysa Marmara depreminin o ilk şaşkınlık anları geçtikten sonra, kamu idaresi, özel sektör ve vatandaşlarımız, öyle büyük bir enerji ile harekete geçmişti ki. Bu çapta bir felakete karşı hiçbir hazırlığı olmayan ülkemiz, toplumun gösterdiği müthiş dinamizmiyle büyük bir seferberlik ruhu meydana getirmişti.

Yurdun her köşesinden insanlar, tüm olanaklarıyla deprem bölgesine yardıma koşmuştu. Arama-kurtarma çalışmalarına katılmak isteyenler mi istersiniz, kimsesiz kalan çocukları evlat edinmek isteyenler mi? Hatta o kadar ki, bir aşamada yetkililer "Artık yardım getirmeyin. İlaç, gıda, giyecek dahil her şey fazlasıyla var, ama onları koyacak yerimiz yok" demek zorunda kalmıştı.

Bunun örneklerini o tarihte bizzat yaşadım. Ankara'dan 50 araba ile yardıma gitmiştik. Adapazarı'nda İzmir plakalı eski bir Reno arabada yaşlı bir çift gördük. Arabalarına erzak yükleyerek gelmiş ve yardım dağıtıyorlardı. Daha sonra biz Akyazı'ya geçtik ve buradaki ihtiyaç sahiplerine yardım dağıtmaya başladık. Yaşlı bir teyze, kendisinin yeterince yardım aldığını söyledi ve bizi başka depremzedelere yönlendirdi.

Nasıl muhteşem bir dayanışmaydı o? Irk, din, dil, mezhep, cinsiyet farkı gözetmeksizin, bir biriyle kaynaşmış bir toplumun "tasada da ortak" olduğunun ifadesiydi. Kısaca 17 Ağustos, o büyük felaket, bu ülkede yaşayan insanların, özünde etle tırnak gibi kaynaşmış olduğunu göstermiş

tir. Peki niye bunun devamını getiremedik? Niye hukuk sistemimizi yenilemedik? Niye işin sorunu getiremedik? Bu noktada görev siyasi iradeye düşmektedir. Türkiye bir an önce yargı ve hukuk reformu yapmalıdır.

Öte yandan vatandaşlar olarak bize de görev ve sorumluluk düşüyor. Türkiye’de sigortalanabilecek toplam konut sayısı 13 milyon. Bununsa ancak 3,4 milyonu, yani yüzde 26’sı zorunlu deprem sigortası yaptırmış. Demek ki, hak iddia edeceğimiz kadar, kendi üzerimize düşen sorumluluğu da yerine getirmeliyiz. Çağdaş bir toplum, hakkını aradığı kadar, sorumluluğuna da sahip çıkan toplumdur.

GENÇ GİRİŞİMCİLER KURULU KURULTAYI AÇILIŞI

22 Ekim 2009, Ankara

65. GENEL KURUL

KIYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİ
R GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELEÇ
E ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNER
A İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR
İR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİ

Genç Girişimciler Kurulu Kurultayı Açılışı

22 Ekim 2009, Ankara

Sizleri görünce salonun enerjisini hissedince büyük heyecan duydum. 81 ilden gelmiş, Türkiye’yi büyütme, zenginleştirme hedefiyle yola çıkmış gençler, işte burada. İcat çıkartan, eski köye yeni adet getiren, taşın altına elini koyan gençler burada. Tıpkı usta şair Necip Fazıl’ın dediği gibi; “Zaman bendedir, mekân bana emanettir” diyen cesaretli gençler burada.

Genç müteşebbis arkadaşlarımızla, Türkiye’nin zenginleşme yolculuğunda daha emin adımlarla ilerleyeceğiz. Sizler geleceksiniz! Sizler Türkiye’nin geleceğisiniz! O yüzden sizlere yürekten hoş geldiniz diyorum.

Bizler eskiden girişimcilik, kurumsallaşma ve markalaşma gibi kavramlara uzak durur ve bunları lüks görürdük. Zira rekabet denen kavramla henüz tanışmamıştık. Bizim için rekabet, kendi mahallemiz, şehrimiz ile sınırlıydı. Ama zaman değişti. Teknolojiler ilerledi. Dolayısıyla rakiplerimiz sadece ülkemizle sınırlı değil. Bugün, Alman mühendisleri, Japon yazılımcıları bizim rakibimiz. Ama biz de onların rakibiyiz

Evet, artık her ülkeden mal alabiliyoruz ama her ülkeye de mal satabiliyoruz. Dolayısıyla, üzerinde yaşadığımız dünya giderek düzleşti. Üstelik bugün bir malı veya hizmeti üretmek de yetmemektedir. Ürettiğimizi en kısa zamanda ve en uygun fiyatla pazara sürmek, ürün veya hizmet yelpazesini müşteri ihtiyaçlarına uyarlayabilmek zorundayız. İşte; girişimcilik, kurumsallaşma ve markalaşma stratejileri bu noktada hayati önem kazanıyor.

Bizler, ülkelerin uzun dönemli büyüme performansını belirleyen temel unsurun özellikle müteşebbis insanların varlığı ve gücü olduğunu bilmeliyiz. Doğu bloku bilimsizlikten, eğitimsizlikten ve kaynaklılıktan değil, girişimci orta sınıf yokluğundan batmıştır. İkinci dünya savaşında yerle bir edilen Almanya ve Japonya, yirmi yıl içinde, iktisadi birer dev haline geldilerse, bunun sebebi, daha 20. yüzyılın başında, son derece gelişmiş, “girişimci orta sınıf”a sahip olmalarıydı.

Biz ülke olarak ancak 80’lerden itibaren atılım yapmaya başladık. Rekabeti ve ihracatı 80’lerde rahmetli Özal ile öğrendik. “Piyasa ekonomisi” ve “dışa açık büyüme” politikaları, bazen iyi, bazen kötü uygulandı. Ve aradan geçen 30 sene içinde, milli gelirimiz 70 milyar dolardan 740 milyar dolara yükseldi. Böylece bu bölgenin en büyük, dünyanın 17. büyük ekonomisi haline geldik. Dün ihracatımızın yüzde 90’ı doğal ürünlerken bugün yüzde 90’ı sanayi ürünü. Ve bu ihracatın yüzde 65’ini gelişmiş Batı ülkelerine yapıyoruz. Dünyanın en gelişmiş piyasalarıyla rekabet edecek kalitede, sanayi ürünleri üretiyoruz. Müteahhitlerimiz 70 ülkede iş yapıyor. Turizmde,

dünyanın önde gelen cazibe merkezlerinden biri haline geliyoruz.

Bugün, Balkanlarda, Kafkaslarda, Orta Asya'da ve Ortadoğu'da, dünya'nın neresine giderseniz gidin bir Türk girişimciyi görürsünüz. Dil bilmeden, yol bilmeden, 200'den fazla ülkeye 132 milyar dolarlık mal satıyoruz. İşte 30 senede kat ettiğimiz mesafenin itici gücü, Türk insanının sahip olduğu bu müthiş girişimcilik ruhudur. Türkiye, 1980'de milli gelir büyüklüğü anlamında dünyada 25. sıradayken, bugün 17. sıraya yükselmiştir. Türkiye bugün, İtalya'dan Çin'e uzanan geniş bir coğrafyada, özel sektörü en gelişmiş ülkedir. En büyük sanayi üretim kapasitesini kurmuş ülkedir.

Peki, bu müteşebbis ruhla ulaştığımız mesafe yeterlimidir? Elbette değildir. Peki müteşebbis sayımız yeterli midir? Elbette değildir. Zira hedeflerimiz çok büyük, dünya'nın en büyük 10 ekonomisi arasına girmek istiyoruz. O zaman öncelikle girişimci sayımızı arttırmamız gerekiyor. Uluslararası girişimcilik endeksine göre, 100 yetişkin içinde, şirket kuran insanların sayısına baktığımızda, Türkiye ancak yüzde 4,6 ile 29 sırada yer almaktadır. Bu sayı ABD'de yüzde 11,7, Güney Kore'de yüzde 15, Meksika'da yüzde 18,7'dir.

Aslında bu sorununun temeli geçmişe dayanmaktadır. 1912'de ülkemizi ziyaret eden yabancı bir yazar ülkemizi tasvir ederken şu sözleri kullanmıştır. "Yalnız memurluk etmek, askerlik yapmak, ticaret ve sanayiye rağbet göstermemek, Türkleri eksiltmiş ve fakirleştirmiştir. Teşebbüs fikri ve gayreti olmayınca da, kazançları sınırlı kalmıştır"

İşte geçmişten aldığımız bu dersle, adeta tohum saçıyoruz toprağa, Türkiye'nin yepyeni girişimcileri çıksın diye. Bu açıdan ben, girişimciliği, ülkemizin kalkınmasının temel unsuru olarak görüyorum. Dahası, ülkemizdeki 6 milyona yaklaşan işsiz ve her yıl işgücü piyasasına giren 700 bin gencimize, iş olanağı sağlamanın tek yolu, girişimci sayımızı arttırmak, özel sektörümüzün hacmini büyütmektir.

Bugün millet olarak kazancımızı arttırmak amacıyla girişimci sayımızı arttırmak zorundayız. Ülkemizi zenginleştirecek, kalkındırarak, işsizlere iş bulacaksa girişimciliği mutlaka özendirmeli ve teşvik etmeliyiz. Bu noktada ciddi avantajlarımızda vardır. Türkiye nüfusunun yüzde 65'i 30 yaşın altında, iş üretme potansiyeli yüksek gençlerden oluşmaktadır. Avrupa Birliği ülkeleri içerisinde en genç nüfusa sahip olan ülkemizin elindeki bu büyük gücün farkında olmalıyız. Bakınız, İrlanda 1200 dolar olan kişi başına milli gelirini girişimciliği ön plana çıkararak, Avrupa Birliği fonlarını da doğru kullanarak 22 bin dolara çıkardı.

Hedeflerimiz çok büyük, dünya'nın en büyük 10 ekonomisi arasına girmek istiyoruz. O vakit insan kaynağımızı en etkin şekilde kullanmalıyız. Yani girişimci sayımızı arttırmalıyız, mevcut genç girişimcilerimizi örgütlemeliyiz. Bu anlayış çerçevesinde TOBB Genç Girişimciler Kurulu'nu hayata geçirdik. Genç Girişimciler Kurulu, kısa sürede kurumsal altyapılarını tamamlamış ve Türkiye'nin en geniş ve en örgütlü genç girişimci teşkilatı haline geldi.

Girişimcilik, iş geliştirme, pazarlama ve finansman yönetimi gibi konularda, girişimcilerimize yol göstermesi için, Avrupa Komisyonu ile birlikte, 15 şehirde, kısa adı ABİGEM olan, İş Geliştirme Merkezlerini kurduk. ABİGEM'ler, küresel rekabette ayakta kalabilmek için şart olan, kurumsallaşma, proje hazırlama ve yurtdışına açılma için danışmanlık hizmetlerini sunmaktadır.

Girişimciliğimizi kuvvetlendirmek üzere, dünyaca ünlü teknoloji şirketi Cisco System ve TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi ile birlikte, çok sayıda ülkede yürütülmekte olan, CISCO Girişimcilik Programı'nı ülkemizde başlattık. "Balık verme, balık tutmayı öğret" sözünü duymuşsunuzdur. İşte programın amacı budur. Ayrıca yeni fikir ve projelerini hayata geçirecek kaynağa ulaşamayan girişimci şirketler için, KOBİ Girişim şirketini kurduk. TOBB olarak kurucu ortağı olduğumuz Kredi Garanti Fonu da, özellikle kadın girişimcileri desteklemeyi hedefledi.

Girişimcilik hususunda, gelecekte çok umutlu olmamın bir nedeniyse, günümüz gençlerinin, bizlerden çok daha eğitimli ve donanımlı yetiştiğini görmemdir. Günümüzün genç girişim-

cileri, bizim gençlik yıllarımıza oranla, kat kat daha eğitimli ve bilgili. Biz televizyonun yüzünü, icadından çeyrek yüzyıl sonra ancak görebildik. Bırakın internet'i, telefonla yurtdışı görüşme yapabilmek için, PTT'de sıraya girerdik. Kaldı ki, o dönemde maddi imkânınız olsa da bu tür teknolojilere ulaşamazdınız, çünkü altyapı yoktu.

Ama bugün, dünyada icat edilen her yeniliğe, üretilen her bilgiye, bütün dünya ile aynı anda ulaşma imkânına sahipsiniz. Bu hem büyük bir fırsat, hem de büyük bir sorumluluğu beraberinde getiriyor. İnanıyorum ki genç girişimci arkadaşlarım, çok daha kısa bir sürede bu başarının kat kat daha fazlasını elde edeceklerdir. Ve dünyanın en büyük 10 ekonomisi içine girme hedefimize ulaşacaklardır.

Türkiye'nin yeni bir başarı hikâyesine ihtiyacı var. Ve bu başarı hikâyesini her şehrimiz kendisi yazmalı. Her ilde hatta ilçede bir umut rüzgârına ihtiyaç var. Bu umut rüzgârını estirecek olanlar genç girişimcilerimizdir. Unutmayın, gençlerin geleceği ülkenin, ülkenin geleceği de gençlerin geleceğine bağlıdır. Bu geleceğin tek bir anahtarı var: O da girişimcilik.

Bugüne kadar girişimcilerimiz, Türkiye'nin geri dönülemez değişim ve dönüşüm sürecinin neferleri oldular. Olmaya da devam edecekler. Ancak ben, sizlere baktığım zaman, başka bir şeyi görüyorum. Sizler Türkiye'nin bugünüsünüz, yarınısınız. Önümüzdeki dönemde bayrağı sizler teslim alacaksınız. Sizler emek verensiniz, üretensiniz, ülkeniz için fedakârlık yapan insanlarıdır. Sizler, bölgelerinizin rol modeli olacaksınız.

İşte bu sorumlulukla hareket etmek zorundasınız. Kimseyi öteki gibi görmeyin. Birbirinizi sevin, aynı fikirde olmasanız da, anlayış gösterin, empati kurun. Dünya ve Türkiye'deki adaletsizliklere katkıda bulunmayın. Güçlünün haklı olduğu değil, haklının güçlü olduğu bir Türkiye ve dünya için çaba gösterin. Hangi dünya görüşünde olursanız olun ister solcu, ister sağcı hiç fark etmez ama vicdanlı olun. Demokrasiye sahip çıkacağız, hukukun üstünlüğünü her daim savunacağız.

Evet, sorunlar var mı? Var. Eksiklikler var mı? Var. Ayağımızda prangalar var mı? Ama umutsuzluğa yer yok. Hedefimiz dünyanın ilk 10 büyük ekonomisi arasına girmek.

Bizler;

- Cumhuriyetin kazanımlarının korunduğu, değerlerimize saygılı ve dünya standartlarında bir yaşam tarzı istiyoruz,
- Özgürlükler alanının genişlediği bir ülke istiyoruz,
- Güçlünün haklı olduğu değil, haklının güçlü olduğu bir Türkiye istiyoruz,
- Vehimlere kapılıp, kendi yarattığı korkularına esir olmayan, kendine güvenen bir Türkiye istiyoruz.
- En önemlisi 72 milyonu refah içersinde yaşayan bir Türkiye istiyoruz.

Bunu da, hep birlikte çalışarak başaracağımıza inanıyoruz. Bu yolda, sizlere güveniyoruz! Sizlere inanıyoruz! Sizlerle gurur duyuyoruz!çin, mevcut girişimcilerimizle, kadın girişimcilerimizle ve genç girişimcilerimizle daha yapacak çok işimiz var diyorum.

“AVRUPA İŞLETMELER AĞI” TANITIM TOPLANTISI

23 Kasım 2009, Ankara

65. GENEL KURUL

KIYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN
R GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK
E ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİ
A İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR
İR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİ

“Avrupa İşletmeler Ağı” Tanıtım Toplantısı

23 Kasım 2009, Ankara

Avrupa Komisyonu ve KOSGEB ile birlikte bugün hayata geçirdiğimiz bu program, ülkemizdeki şirketlerin ve girişimcilerin, yenilikçi fikirlerini ve girişimci projelerini hayata geçirmelerine destek olacak, önemli bir adımdır. TOBB’un üyesi olduğu Avrupa Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği’nin (Eurochambers) oluşturduğu oda ağı, Avrupa’da her yıl 700 bin işletmenin kuruluşuna destek veriyor. Yaklaşık 1 milyon işletmenin dış piyasalara açılmasına katkı sağlıyor. Bu nedenle ki, Avrupa Birliği 2007-2013 döneminde uygulanacak bu program için 320 milyon Euro bütçe kaynağı ayırmıştır.

Bu program, ülkemiz müteşebbislerinin 7. çerçeve programından yararlanmaları için de bilgi ve danışmanlık desteği sağlayacaktır. Avrupa İşletmeler Ağı, 27 AB üyesi ülke ile aralarında Çin, Mısır, ABD’nin de bulunduğu üye olmayan 16 ülkeyi, yani toplamda 43 ülkeyi kapsayan çok geniş bir destek sistemidir.

İş dünyası, Avrupa Birliği katılım sürecinin ana paydaşlarından biridir. Zira süreçten en çok etkilenecek kesimlerin başında yer almaktadır. 35 fasıldan 27’si iş dünyasının doğrudan ilgi alanında yer almaktadır. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği olarak, ülkemizin Avrupa Birliği’ne katılım sürecine ve bu sürecin devamlılığına büyük önem verdik; vermeye devam ediyoruz. Bu çerçevede, 2001 yılından itibaren, iş dünyasının ihtiyaç ve önceliklerine ilişkin analizler gerçekleştirdik.

TOBB’un AB sürecine ne gibi katkıları olacağına dair planlamalar yaptık. İlk olarak, kendi bünyemizde bir kapasite inşaa süreci başlattık. AB üyesi ülkelerdeki başarılı odaların işletmelere sundukları hizmetleri inceledik. Bu hizmetleri, uyguladığımız eşleştirme, eğitim ve değişim programları ile oda sistemimize aktardık. Proje kapsamında AB tarafından 5 milyon Euro hibe sağlandı. 80 Oda ve Borsamız istifade etti. Odalarımız tarafından 11 Avrupa ülkesi ile 22 proje gerçekleştirildi. Oda akreditasyon sistemi ile oda sistemimizin hizmet kapasitesini geliştirdik. İşletmeler için Odalarımızı birer hizmet üssü haline getirdik.

Gururla belirtmek istiyorum ki, Oda sistemimiz, bugün tanıtım toplantısını yaptığımız “Avrupa İşletmeler Ağı” projesinin en önemli ortaklarından. Bu proje ile de odalarımızın üyelerine sağlayacağı hizmetlerin kalitesinde önemli iyileşme olacaktır. Diğer taraftan, Türkiye’nin 15 vilayetinde halen faaliyetlerini sürdüren, AB Bilgi Bürolarının 14’ü, ticaret ve sanayi odalarımız tarafından koordine edilmektedir.

İşletmelere dönük önemli en önemli projelerimizden biri de, 2002 – 2006 yıllarında kurmuş olduğumuz Türkiye-Avrupa Birliği İş Geliştirme Merkezleridir. Bu merkezleri Avrupa Komisyonunun mali yardımıyla, Gaziantep, Kocaeli ve İzmir’de kurmuştuk. 2008 yılı içinde ise 12 yeni merkez kurduk. Böylece toplam merkez sayısı 15’e yükseldi. Bu illerin eklenmesiyle projemizin toplam değeri 32 milyon Euro’nun üzerine çıkmıştır. Bu merkezler, özellikle küçük ve orta boy işletmelere ciddi destek sağlamaktadır. Önümüzdeki dönem de bu sayıyı 19’a yükselmeyi hedefliyoruz.

İkinci olarak, AB süreci demek, Avrupa’nın meselelerini Avrupa’nın kurumları içinde Avrupa’nın ayrılmaz bir parçası olarak tartışabilmektir. Bunun için kendimize hedef koyduk. Kendi görev alanlarımıza giren Avrupa kuruluşlarında Türkiye’yi temsil etmeyi, hatta daha da ileri giderek yöneticilik görevlerini üstlenmeyi gündemimizin birinci maddesi haline getirdik.

AB katılım süreci açısından, Türkiye’de herkesin kendisini temsil eden Avrupa kurumlarının karar alma mekanizmalarını hedeflemesi gerektiğini düşünüyorum. Bu, Türkiye’nin lobisi için çok ciddi katkı sağlayacaktır. Bu konuda 2001 yılından itibaren çok ciddi gayret sarf ettik. 15 Ekim 2009 tarihinde Brüksel’de Eurochambers Başkan Yardımcısı seçildim. Doğal olarak, bu seçimde Avrupa Birliği’nin önemli üyelerinin desteğini aldım. Bu kurumda, Avrupa iş camiasında adeta bir zihniyet değişimi gerçekleşmiştir.

Öte yandan, Türkiye’de iş yapma biçimi daha ziyade ilişkilere dayalıdır. Bu iş yapma biçimi, AB süreci ile giderek “kurallara” dayalı hale gelecektir. İşte bu proje, daha fazla diyalog, daha fazla işbirliği ve daha fazla bilgi değişiminin sağlanmasını hedefleyen bir projedir. Bunların tamamını sonuçta, insanların karşılıklı hareketliliğine dayanıyor. İşletmeleri temsil eden insanların, daha özgür seyahat edebilmesi, bu projenin başarısı için ana unsurlardandır.

Son olarak, Türkiye’nin AB ile ilişkilerini olumsuz etkileyen temel sorunları vurgulamak istiyorum. “Avrupa İşletmeler Ağı” deyince, KOBİ’ler arasında daha yoğun temas da aklımıza geliyor. Peki, bu mümkün müdür? KOBİ’lerimiz gerekli oldukça Avrupa’da ortaklıklar kurabiliyor mu? İş görüşmesi yapabiliyor mu? Fuarlara katılabiliyor mu? Maalesef vize uygulaması buna mani oluyor. Hala işadamlarımız, AB üyesi ülkelere seyahatlerinde “vize” sorunu ile karşı karşıyadır. Bunun çözülmesi gerekir. Ama sürekli vurguladığım gibi, Avrupa Adalet Divanı kararına rağmen, vize uygulaması, ekonomik ve ticari faaliyetlerimizin önünde engel olmaya devam ediyor.

Diğer taraftan, Türkiye’nin dış ticaretinin yaklaşık yarısı AB üyesi ülkelerle gerçekleşiyor. Mal satıyoruz. Aynı şekilde sattığımızdan fazlasını da satın alıyoruz. Ancak, sattığımız veya satın aldığımız malların nakliyesinde sorunlar, kısıtlamalar ve ekstra maliyetlere katlanmak zorunda kalıyoruz. Taşıma kotalarını aşamıyoruz. Neredeyse yarım asırlık bir geçmişi olan, ortaklık ilişkimizin sağladığı imkânlardan tam olarak yararlanamıyoruz. Hâlbuki ortaklık ilişkimiz aslında, Türkiye’yi AB üyeliğine götürecek bir süreç olarak tasarlanmıştı. Bu ruhu geri istiyoruz.

Yine aynı şekilde, Avrupa Birliği’nin imzaladığı serbest ticaret anlaşmaları, asimetrik uygulamalara ve haksız rekabete yol açıyor. Gümrük Birliği gereği Türkiye’nin de benzer anlaşmaları imzalaması gerekirken, AB ile imzaladıkları anlaşmanın sağladığı avantajla bu ülkeler Türkiye ile anlaşma imzalamaktan kaçınmaktadır. Zarar gören yine Türkiye, Türk iş dünyası ve elbette Türkiye-AB ilişkileri oluyor. Bu sorunları görmezden gelemeyiz. Çözüm için ortak çaba göstermeliyiz.

Türkiye’nin Avrupa Birliği katılım süreci müzakereler, halen “yavaşlatılmış” bir anlayışla da olsa devam ediyor. Ancak, siyasi nedenler ve yaklaşımlarla, Türkiye’nin teknik olarak hak ettiği katılım hızına bir türlü ulaşamıyor. Hızlanmak istiyoruz. Uyum ve katılım sürecimizi tamamlamak istiyoruz. Kendi uyum programımızı ve takvimimizi tamamladık. 2013 sonu itibarıyla, teknik olarak katılım için gerekli şartları yerine getirecek bir programı kabul ettik. Bu sürecin getireceği uyum maliyetlerini de göze aldık. Ancak, adım atmakta, zorlanıyoruz. Biz koşmak istedik-

çe, Türkiye'nin hızı kesiliyor. AB tarafında katılım sürecimiz, adeta bir "yavaş çekim" film gibi yönlendiriliyor.

Birliğin kendi reformlarını tamamlama isteği, derinleşme çabaları elbette gerekli. Ancak, hepimiz görüyoruz ki; küresel ekonomide rekabet gücümüzün yüksek olması için, enerji arzı güvenliğine çözüm bulabilmemiz için, Avrupa Birliği'nin üzerine inşa edildiği değerleri güçlendirmek ve yaygınlaştırmak için, küresel ölçekte siyasi bir güç olmak ve küresel olayların şekillenmesinde pro-aktif olmak için, iklim değişikliği ile mücadelede başarılı olmak için, demografik sorunlara çözüm bulmak için, uluslararası teröre, yasa dışı göçlere ve insanlarımızın güvenliği riske eden konulara karşı işbirliğini güçlendirmek için ve yaşam kalitesini etkileyen konularda etkin olmak için, Türkiye ve AB olarak birlikte ve işbirliği yaklaşımı çerçevesinde hareket etmek zorundayız. Bu bizim görevimizdir. Gelecek nesillere olan borcumuzdur.

AB katılım süreci, Türkiye'nin ekonomik ve toplumsal dönüşüm süreci için en önemli referans kaynağıdır. Türkiye'deki değişim ve dönüşüm sürecinin dinamiğidir. İtici gücüdür. Dolayısıyla, Türkiye'nin AB katılım süreci devam etmelidir. Türkiye'nin üyeliği, Avrupa Birliği için de kazançtır. Ancak, Türkiye'nin Avrupa Birliği üyelik sürecinde gösterdiği performans, maalesef Avrupa Birliğinde pozitif yankı bulmuyor. Türkiye'nin eşik atlamasına mani olmak için, bazen eşğin yeri, bazen de yüksekliği değiştiriliyor. Kuralların, taahhütlerin ve hukuki yükümlülüklerin esnetilmesi, yok sayılması bizi rahatsız ediyor.

Türkiye'nin Avrupa Birliği üyelik yükümlülüklerini yerine getirmesi, Türk insanının refahı ve mutluluğu için önemlidir. Daha özgür, daha çağdaş bir yaşam için gereklidir. Daha adil, daha kurallı ve daha elverişli iş yapma ortamı için de AB üyelik sürecinin tamamlanması gerekmektedir. Biz, işimizi yapalım. Ev ödevlerimizi tamamlayalım. Yeter ki, biz hata yapmayalım. Ekonomimizi daha güçlü hale getirelim. İnsanlarımıza iş verelim. İnsanlarımıza sağlık hizmetini, eğitim hizmetini sağlayalım, çevreye dost kalkınma politikaları ile gerçekleştirelim. Türkiye'nin katılım süreci için bugün var olan engellerin birer birer ortadan kalkacağını göreceğiz. Biz buna inanıyoruz.

8. SANAYİ KONGRESİ

15 Aralık 2009, İstanbul

65. GENEL KURUL

KIYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİ
R GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELEÇ
E ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNER
A İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR
İR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİ

8. Sanayi Kongresi

15 Aralık 2009, İstanbul

Alıştığımız dünyayı altüst eden bir süreçten geçiyoruz. Dün enflasyon ve faiz inince hep beraber sevinirdik. Şimdi faiz iniyor ama ekonomi dört çeyrekte üst üste küçülüyor, işsizlik artıyor. Enflasyon düşüyor ama talep kalmadığı için malların fiyatları iniyor. Bankalarda para var ama hem ekonomik aktivite hem de ekonomiye güven azaldığı için, kaynaklar reel sektöre değil kamu borçlanmasına akmaktadır. Kredi değerlendirme şirketleri rating notumuzu artırıyor ama bunun temeli, bankaların ve kamunun kredi borçlarını geri ödeme kapasitesinin daha olumlu hale gelmesidir.

Dolayısıyla ilginç bir dönemdeyiz. Dünün müjdeli haber veren göstergeleri, bugünlerde bizleri sevindirmemektedir. Mali sektör ve portföy yatırımcıları için olumlu görünenin, reel sektör ve halkın büyük kısmı açısından iyi görünmediği, farklı kesimlerin çok farklı bakışlarının olduğu bir dönemdeyiz. Önümüzdeki dönemde durumu iyi olanla kötü olan arasındaki makasın daha da açılmasından endişe ediyoruz.

Bizimse ekonomin geneline özellikle de iki temel göstergeye bakmamız gerekmektedir. Bunlardan ilki ekonomik büyümedir. Ülkemize baktığımız zaman, ilk dokuz ayda %8,4 oranında küçüldüğümüzü görüyoruz. Diğer önemli gösterge işsizliktir. Bence Türkiye'nin en önemli meselesi, krizle birlikte insanlarımızın işsiz kalmasıdır. Krizle birlikte ilave 1 milyon insanımız işsiz kaldı, resmi işsiz sayımız 3,5 milyona ulaştı.

Dünya Bankası'nın Doing Business raporuna göre, iş ve yatırım bazında 73. sıradayız. Dünyaya Ekonomi Forumu'nun Küresel Rekabet Endeksi sıralamasında 61. sıradayız. Halbuki ülkemizin, dünyanın en büyük 17. Ekonomisi olduğunu iddia ediyoruz ki öyle de. Bu, bize yakışan bir tablo değildir.

Altını çizerek söylüyorum, bugün iş ve yatırım ortamını iyileştirmek, dün olduğundan daha da önemlidir. Verimli topraklara, verimli tohum ekilirse bundan herkes kazançlı çıkar. O halde gün, üretimimizi güçlü tutma, düşen üretim kapasitelerimizi artırma, azalan istihdamı yerine koyma günüdür. Mevcut üretime ve işletmelerimize destek olma günüdür. Bunu başarmak içinse, yeni bir yaklaşıma ihtiyacımız vardır. Bu da, üretim ve tüketimi birlikte teşviiktir.

Kamu idaresi reformunu artık tamamlamak zorundayız. Buna başladığımızda bugün sorun olan pek çok meselemizin çözümleneceğini göreceğiz. Bunların en önemlilerinden bir tanesi de kayıtdışılık meselesidir. Kayıtdışılık yalnızca iktisadi bir sorun değildir, aynı zamanda kamu idaresi sorunudur. Kayıtdışılık nedeniyle doğrudan vergi yerine dolaylı vergilere ağırlık verilince, Türkiye'nin rekabet gücü olumsuz etkilenmektedir. Akaryakıttaki tablo, işte bunun sonucudur.

Enerji fiyatları üzerinde yüksek vergilendirmeden vazgeçilmeli, ilgisiz eklentiler tamamen kaldırılmalıdır.

Dolaylı vergilere dayalı bir sistem içinde faaliyet gösteren şirketler, dünya çapında rekabetçi olamazlar, yarışa geriden başlarlar. Bunun farkında olmamız gerekmektedir. İş yapmanın maliyetinin yüksek olması, hem kayıtdışılığın bir sonucu hem de kökenidir. Bu kadar karmaşık hale gelen bir sorunun çözümü de kapsamlı bir reform stratejisiyle mümkün olabilir. Günlük tedbirlerle bu sorunlarımızı çözemeyiz.

Türkiye, vergi sistemini, vergi idaresini elden geçirmeden kayıtdışılık sorununu çözemez. Kayda girene yüklenen bir vergi idaresi anlayışıyla çağdaş dünyada yol alamayız. Türkiye'yi dünyanın 17. büyük ekonomisi yaptık ama kayıtdışılıkta bir üçüncü dünya ülkesi gibiyiz. Kayıtdışılık böyle sürdüğü müddetçe, ekonomisi birinci ligde olan bir ülke olamayız.

Üstelik kayıtdışılık demokrasimizin güçlenmesine de engeldir. Kayıtdışılığın olduğu yerde, birinin kayıtdışılığı onunla işlem yapma da etkilemektedir. Bu durumda, hepsi defolu bireylerden oluşan bir toplum doğmaktadır. Kendi hesabını vermeyen hesap soramaz. O vakit de demokrasimiz güçlenemez. Demokrasinin özü hesap sorabilmekten geçmektedir. Defolu insanların hesap sorabilmesi mümkün değildir. Aslında kayıtdışılık herkesi defolu hale getirmiştir. Onun için de demokrasimizin kalitesinden bahsedebilme şansımız yoktur.

Amerika Birleşik Devletleri başta olmak üzere, dünyanın birçok ülkesinde bir taraftan parası olanların harcama yapması özendirilirken, diğer taraftan vergi indirimleri yapılırken harcama çekleri verilerek hane halkı harcamaya teşvik edilmektedir. Türkiye'de ise zaten dar kapsamlı uygulanan vergi indirimleri bile hızla kaldırılırken bir de üstelik dolaylı vergiler artırılarak halkın üretimi ve tüketimi azalmaktadır.

Bir taraftan Avrupa'nın en büyük otobüs üreticisi ve ihracatçısı olmakla haklı şekilde övünürüz, sonra yüz milyonlarca avroluk otobüs ithal ediyoruz. Yabancı üretimi kazanmaktadır, Türk üreticisi ve işçisi kaybetmektedir. Üstelik bu durum, Başbakanlık genelgesine ve Başbakanımızın desteğine rağmen devam etmektedir. Oysa biz istiyoruz ki üreten kazansın, biz istiyoruz ki çalışan kazansın, biz istiyoruz ki emek veren kazansın. Lobiler değil, bu işte KOBİ'ler kazansın. O yüzden hükümetimizin bir önceliği de bu zihniyet devrimini kamu idaresine yaymak olmalıdır. Zaten büyük iktisatçı Keynes boşuna dememiş: En büyük problem insanların yeni fikirleri benimsemesi değil, eskilerini unutulmasıdır.

Ekonomide yaşanan diğer önemli sorun, şirketlerimizin fon akışlarında ortaya çıkan dengesizliktir. Şirketlerimizin gelir-gider tahminleri kriz öncesi ortama göre hazırlanmıştır. Oysa giderler aynı kalırken gelirler beklenenin altında kalmıştır. O halde bu uyumsuzluğu giderecek ve şirketlerin mali ve vergisel taahhütlerini de zamana yayacak düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır.

2010 yılında ekonomi, baz etkisinden dolayı 2009 yılına göre büyüyecektir. Ama bir dizi tedbirle desteklenmezse, 2011'in 2010'dan daha iyi olabilmesini riske etmiş oluruz. Son aylarda üretim göstergelerindeki yükselişe de bu açıdan bakmak gerekmektedir. Evet, krizin yoğun yaşandığı dönemi hep beraber geride bırakmaktayız. Ama bu yeterli mi? Kaybettiğimiz üretimi, istihdamı, ticaret hacmini tekrar ne zaman yakalayacağız?

Esasen işimizin asıl zor tarafı da şimdi başlamaktadır. 2003-2007 arasında ekonomik büyüme üzerine inşa ettiğimiz küresel şartlar artık yok. Yatırımların ve iç tüketimin finansmanını sağlayan dış kaynaklar, eski düzeyinde değil. Demek ki 'dış kaynak varsa büyüme var' ezberimizi artık değiştirmek zorundayız.

Bu yıl önemli bir sıkıntı da, bankalardaki kaynakların kamu tarafından kullanılmasıydı. Ama önümüzdeki yıl, bu tablo değişmeyecek gibi gözükmektedir. Zira kamunun borç çevirme oranı %100'ün üzerinde, yani bu yıl kamunun çektiği kaynak geri gelmeyecek. O zaman finansman sıkıntısını nasıl açacağız?

Elbette Sanayi ve Ticaret Bakanlığımızın büyük gayretleriyle KOBİ'lere yönelik desteklerin artmasını son derece önemli görüyor ve teşekkür ediyoruz. Özellikle KOSGEB üzerinden KOBİ'lere verilen finansman desteği ile Kredi Garanti Fonu'na verilen 1 milyar TL kefalet desteğiyle beraber 10 milyar liralık bir kaynağın aktifleştirilmesinden dolayı teşekkür ediyoruz. Bunların hepsi doğru adımlardır. Öte yandan tüm adımların, tek bir iktisat politikası bileşeni olması da gerekmektedir. Zira bize gereken yeniden ve yeni bir büyüme hikâyesidir.

Küresel iktisadi kriz, bir süreden beri meselelere kısa vadeli bakılmasını zorunlu kılmıştı. Bu da doğaldır. Ancak piyasaların durulmaya başlamasıyla birlikte, iki unsur ön plana çıkmaktadır. Birincisi hasar tespitinin sağlıklı yapılmasıdır. Böylece doğru bir onarım süreci başlatılabilir. İkincisiyse şekillenmekte olan yeni bir küresel rekabet haritasına bakarak orta vadeli düşünmeye hızla başlamaktır. Fırtınanın durulmasıyla birlikte önemli olan, ağaçların yeniden tomurcuklanmaya başlaması değil, o tomurcukların daha patlamadan kurummasının önlenmesidir. Tomurcukların patlamadan kurummasının önlenmesinin yolu, onlara ihtiyaç duydukları ısı ve nemin sağlanabilmesidir.

Bu noktada ihtiyaç duyulan nedir? Dünyadaki eğilimler dikkate alındığında, iş dünyamızı dinamiğe sokacak tedbirlerin alınmasını içeren yeni bir sanayi politikası çerçevesidir. Üretim yapımızı, kriz sonrasının yeni rekabet parametrelerini dikkate alarak yenilemek zorundayız. Yeni küresel rekabet ortamında nasıl bir üretim yapısıyla talebi karşılayacağız? Bu üretim yapısı için nasıl bir işgücü beceri düzeyi gerekmektedir? Böyle bir beceri düzeyi için nasıl bir eğitim sistemi ihtiyacımız var? Mesleki eğitimdeki tıkanmayı nasıl aşacağız? Türkiye'nin birtakım vehimlere kapılarak mesleki eğitimin önünü tıkama lüksü olabilir mi?

Sanayi ve büyüme stratejisi, aslında bu ve buna benzer soruların cevabıdır. Sanayi politikası olmayanın, enerji politikası olamaz, eğitim politikası olamaz, çevre politikası da olamaz. Hepsinden önemlisi, sanayi politikamız olmazsa, işsizliği de çözemeyiz. Kriz sonrasının dünyasında etkili bir güç olmak istiyorsak, yeni bir büyüme stratejisi tasarlamalıyız.

Türkiye geleceğini ıskalamak istemiyorsa aklın mezarlığından kurtulmak zorundadır. Bunun yolu, kamuda ve özel sektörde alışagelmış düşünce kalıplarını değiştirmektir. Ülkede her çivi çakanın değil, doğru çivi çakanın desteklenmesidir. Özel sektör muhakkak kolaylıktan sıyrılmalıdır. Küçük olsun, benim olsun anlayışını terk etmeliyiz. Ortaklık kurmayı, birlikte iş yapabilmeyi öğrenmeliyiz. Kamu idaresinde; mazeret değil çözüm üreten, yaptığı işin sorumluluğunu alan, usule değil esasa uygun çalışan kamu çalışanlarının halkın amiri değil, halkın hizmetkârı olduğunu bilen bir anlayışın yerleşmesidir. Toplum olarak önyargı, ön kabul ve ötekileştirmekten vazgeçmeliyiz; empati yapmayı öğrenmeliyiz; kutuplaşma yerine dayanışma yapmayı bilmeliyiz.

İşte bu çerçevede ekonominin kurumsal altyapısını topyekûn elden geçirecek, oyun alanını herkes için eşit kılacak, içinde yargı, eğitim, vergi gibi temel sorun alanlarının olduğu ikinci nesil reform paketini bir an önce uygulamaya geçirmek durumundayız. Ben geleceğimizden umutluyum. Türkiye'nin pek çok başarılarına imza atmış sanayicileri olarak 2023 yılında dünyanın ilk on büyük ekonomisi arasına girmek istiyoruz. Bunu da sahip olduğumuz müteşebbis ruhumuzla gerçekleştireceğiz diyorum.

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU GENEL KURULU

27 Aralık 2009, İstanbul

65. GENEL KURUL

KIYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN
R GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK
E ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİ
A İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR
İR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİ

2009200920092009200920092009

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu Genel Kurulu

27 Aralık 2009, İstanbul

Yıldönümleri, nereden gelip nereye gitmekte olduğumuzu düşünüp muhasebe yapmamıza fırsat verdiği için önemlidir. Bu yıl neler yaptığımızı, artan performansımızı seyrettik, dinledik. Ben konuşmamda 2010'a ve geleceğe bakmak istiyorum. Biz 2001'de iş dünyası olarak geleceği düşünerek ortaya bir perspektif koyduk. Bu perspektif, Türk iş dünyasını 'Şampiyonlar ligi'nde temsil etme' perspektifiydi.

Yarım trilyon dolarlık bir ekonomik değer yaratan Türk özel sektörünün tribünde kuralları izleyen ve sonuçlarına maruz kalan değil, kuralların belirlendiği masada yer alan bir oyuncu olmasını hedefledik. Türkiye Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ne seçilir, G-20'de yer alır, Medeniyetler İttifakı'nı kurarken; biz de küresel iş dünyası kuruluşlarının karar verici makamlarında söz sahibi olduk.

Eurochambres Başkan Yardımcılığı, ECO Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığı, Dünya Odalar Federasyonu Başkanlığı, Akdeniz Odalar Birliği Başkanlığı, İslam Ticaret ve Sanayi Odası Başkan Yardımcılığı görevlerini üstlendik. Uluslararası Kara Taşımacıları Birliği İRU'dan Karadeniz Ekonomik İşbirliği İş Konseyi Başkanlığına pek çok prestijli makamda en üst düzeyde temsile ulaştık.

Bugün de geleceğe odaklanırken içerisinden geçtiğimiz zamana iyi odaklanmak durumundayız. Bunun için de önce nerede olduğumuzu doğru tespit etmeliyiz. Küresel iktisadi aktivitenin başta gelen göstergesi konumundaki Baltık Kuru Yük Taşımacılık indeksi, 2008 öncesinde 11 bine ulaşmışken, küresel krizde 660 puana kadar düşmüştü. Kasım ayında endeksi 4600 puan seviyesini gördü. Şimdilerdeyse 3 bin civarında.

Özel varlık fonlarının hacmi sadece yüzde 5 azaldı. Şu anda sadece bu fonlarda 3,8 trilyon dolar var ve fon yöneticileri "güvenli ve istikrarlı olmayan limanlara demir atamayız" diyor. Dünyadaki en büyük 100 şirketin 89'u kriz sonrasında maliyet azaltıcı önlem aldıklarını şimdi daha verimli olduklarını belirtiyor.

Son bir yılda dünyada 50'den fazla serbest ticaret anlaşması imzalandı. Önümüzdeki 20 yılda Asya Pasifik'te 700 milyon insan orta sınıf olarak kentli hayata eklenecek. 2020'da dünya ekonomisi 20 trilyon dolar büyüyecek. Amerika'dan ve Japonya'dan daha büyük bir pazar oluşacak. Başta Çin olmak üzere Pasifik ülkeleri GSMH'lerinin yüzde 50'sine ulaşan iç tasarruf oranlarını tüketime kaydırırken bu değişim başdöndürücü bir hız alacak.

Bütün bunlar bize, küresel krizi geride bıraktığımızda rekabetin çok daha acımasız olacağını gösteriyor. Gelecekte zorlu bir küresel sistemle karşı karşıya kalacağız. Bu geleceği, bu sistemi şimdiden anlamaya çalışmalı ve nasıl bir hazırlık içerisinde olmamız gerektiğini tartışmalıyız. İyimser ya da kötümser değil gerçekçi olmalıyız. Türkiye büyüdükçe, güçlendikçe, iddia ve sorumluluk sahibi oldukça dünyanın geleceğine daha yakından bakmak zorunda kalıyoruz. Zirâ sistemden aldığımız pay arttıkça, sistemin sorunlarını daha yakından hissediyoruz.

Sayın Başbakanım, DEİK ailesinin değerli üyeleri,

Önümüzdeki yıllarda dünyada 3 temel iktisadi alanın oluşmasını bekliyorum. İlk grupta petrol ve doğalgaz kaynaklarına yaslanacak ülkeler olacak. Başta Suudi Arabistan olmak üzere Körfez ülkeleri, Rusya, İran, Irak ve kısmen Brezilya bu kümede yer alıyor. İkinci grupta, rekabet avantajlarına sahip net ihracatçı ülkeler olacak. Kore, Çin, Hindistan gibi cari fazla veren ekonomileri bu kümede sayabiliriz. Üçüncü grup olarak da, inovasyon odaklı, teknoloji geliştirme kapasitesi yoğun, yüksek katma değer yaratan ve ithalat kapasiteleri güçlü ülkeler. Bu kümede de ABD, Avrupa ve Japonya var.

Şu anda Türkiye, bu üç kümenin hiçbirinde değil. Bu noktada geleceği düşünmek ve tasarlamak önem kazanıyor. Bu kümelerdeki ülkelerle ihracat alanında, yatırımlar alanında, 3. ülkelerde işbirlikleri alanında neler yapabileceğimiz önem kazanıyor. Önümüzde duran bu tablonun içerisinde DEİK olarak sorumluluklarımızın farkındayız. Biz, 2010'a hazırız. 8 bölgede ve 84 ülkede şimdiden takvimlendirdiğimiz 100'ün üzerinde projemiz ve 600'den fazla etkinliğimiz var.

Amerika Birleşik Devletleri, Çin, Hindistan ve Almanya'da kurduğumuz iş konseylerinde eyalet stratejisine geçiyoruz. Kıta ekonomileri olan bu ülkelerde tek bir merkeze değil, farklı merkezlere de odaklanmak istiyoruz. Sadece New York'a değil, Los Angeles'a da yük indirmek istiyoruz. İş konseylerimizin bünyesinde bölgesel alt komiteler kuruyoruz. 2010'da hızlanacak bu sürece paralel olarak strateji geliştirme çalışmaları yürüteceğiz. Kuracağımız Strateji Geliştirme Ofisi'miz, Amerika'ya ihracatın artırılması çalışmamızda olduğu gibi anahtar teslim projeler üretecek.

Değerli dostlarım,

Bölge bölge politikalarımızı netleştirdik. Amerika Birleşik Devletleri 2.1 trilyon dolarlık ithalat, yıllık ortalama 300 milyar dolarlık doğrudan yabancı yatırım yapan önemli bir partner. Bu iki kanalda ABD ile ilişkilerimizi geliştirmeye odaklanacağız. Başkan Obama'nın zikrettiği "model ortaklık" çerçevesi için ekonomik işbirliklerini kaçınılmaz görüyoruz. Türkiye'nin yurt dışında düzenlediği en büyük ve en etkili faaliyet olarak gösterilen ve 10'dan fazla sektörde karşılıklı işbirliği imkânlarını tartıştığımız Türk Amerikan İş Konseyi Ortak Toplantısı bu yıl 9-11 Nisan tarihlerinde gerçekleştirilecek.

Artık gelenekselleşen ve New York'ta düzenlediğimiz yatırım konferanslarımız 2010'da da devam edecek. ABD'li yatırım fonları kriz sonrasında çok daha hassas olduğundan bu yıl Türkiye'nin sunduğu fırsatları onlarla yerinde paylaşmak her zamankinden daha önemli. Enerji konusunda, yatırımlar ve Türkiye'nin koridor olarak öne çıkmasına dair iki beklentimiz var. Bakanlığımız ile birlikte bir Enerji Konferansı düzenlemek için çalışmalar yürütüyoruz.

Ayrıca, çok boyutlu politikamız gereği kültür alanında da bir etkinliğimiz olacak. Kadın Sanatçıları sergisi Şubat ve Eylül ayları arasında Washington'da Ulusal Kadın Sanatçıları müzesinde sanatseverlerle buluşacak. Daha önce Babil'in ötesinde sergisini Amerika'ya taşımış, ses getirmiştik.

ABD'deki Washington'daki temsilciliğimiz çalışmalarımıza ivme kazandırdı. Bugünden 50'dan fazla etkinlik planladığımız ABD ile 2010'da "Şimdi ekonomi konuşma zamanı" mesajı vereceğiz. Kuzey Amerika'da faaliyetlerimiz ABD ile sınırlı değil. Kanada'yla gerçekleştirdiğimiz yıllık toplantı bu yıl Toronto'da olacak. Kanadalı yatırımcıların Türkiye'ye olan ilgisini arttırmak istiyoruz.

Sayın Başbakanım, camiamızın değerli üyeleri,

DEİK olarak “Latin Amerika’ya Açılım Stratejisi” kapsamında “Hola! Latin Amerika” (“Merhaba Latin Amerika”) başlıklı bir proje başlatıyoruz. 7 aşamalı Latin Amerika projemizi yıl içerisinde kamuoyuyla paylaşacağız.

Ekonomistler Latin Amerika’yı yarım milyarı geçen nüfusu, 3 trilyon dolara yaklaşan ekonomik büyüklüğü ve 1 buçuk trilyon dolara yaklaşan ticaret hacmiyle “yıldız bölge” olarak niteliyor. Dün bazı ülkelerin “arka bahçesi” olarak görülen bölge bugün ulaştığı dev tedarikçi konumuyla “Küresel ekonominin ön bahçesi” olmaya aday bir performans sergiliyor.

Özellikle Brezilya’lı şirketleri önemsiyoruz. Başta Petrobras olmak üzere Türkiye’deki Brezilyalı şirketleri konseyimiz bünyesine kattık. Mayıs ayında Sayın başbakanımızın katılımları ile düzenlenecek Medeniyetler ittifakı Forumu çerçevesinde Türk – Brezilya İş Forumu’nu düzenlemek istiyoruz. Meksika’daki COMCE ile ortak bir toplantı düzenliyoruz, Şili’de yeni bir karıştı kanat kuruluşu anlaşması imzalamayı planlıyoruz. Bu yıl ziyaret edeceğimiz diğer ülkeler Arjantin ve Karayipler olacak.

Sayın Başbakanım, Sevgili iş konseyi başkanlarım,

Avrupa Birliği en büyük ticaret ve yatırım partnerimiz. ABD, Japonya ve Çin gibi büyük bloklar içerisinde ekonomik olarak tatmin edici seviyede olduğumuz tek bölge Avrupa Birliği. Avrupa Birliği ülkelerine yönelik 6 öncelik belirledik. En önemsedığımız konu Avrupa ülkeleri ile üçüncü ülkelerde işbirlikleri kurmanın zeminini oluşturmak olacak.

2010 dönem başkanları İspanya ve Belçika’ya ağırlık vereceğiz. Özellikle İspanya ile ilişkilerimiz çok iyi. İspanyol ortaklarımızın dönem başkanlığını fırsat olarak görüyoruz. Bu dönem başkanlığında Avrupalı partnerlerimize “*bize heyecanımızı geri verin*” mesajını vereceğiz.

İspanya ve Belçika’da sadece başkentlere sıkışmayacağız. Madrid ve Brüksel’de sektörel, diğer şehirlerde daha genel etkinlikler düzenleyeceğiz. Türk – Alman İş Konseyimiz 2009’da çok sıkı bir hazırlık süreci geçirdi. Berlin’de Sayın başbakanımızın da davetli olduğu “KOBİ’ler için Yeni Başarı Hikayeleri” etkinliğini Deutsche Bank’la beraber yapacağız.

İsveç ile yüksek teknoloji AR-GE ve telekomünikasyon alanında işbirliği odaklı çalışacağız. Ayrıca Danimarka da odağımızda olacak. Kültürel ve sanatsal açıdan da desteklediğimiz kapsamlı çalışmalarımız olacak.

Financial Times ile Londra’da ortak bir finans toplantısını da takvime aldık. Kriz dönemlerinde uluslararası yatırımcılar miyoplaştığından New York’ta olduğu gibi Londra’da da yatırımcılarla buluşacağız. Macaristan Cumhurbaşkanı’nın planlanan Türkiye ziyareti kapsamında da Türk – Macar İş Forumu düzenlemeyi planlıyoruz.

Tüm çalışmalarımızda 2010 Avrupa Kültür Başkenti temasını vurgulayacağız. Ayrıca, taşıma kotaları ile ilgili haksız uygulamaları yüksek sesle dillendirmeye devam edeceğiz. Ben de şahsen Eurochambers Başkan Yardımcısı olarak bu konuların takipçisi olacağım.

Değerli dostlarım,

Kriz sona erdiğinde çok konuşulacak bir kıta var: Afrika. Emtia fiyatları yukarı tırmandıkça Afrika’daki imkânlar da artacak. Tüm dünya Afrika’da tarım ve enerji yatırımı yapmak için mücadele ediyor.

Afrika’yı ikiye ayırıyoruz. Libya ve Mısır’ın öne çıktığı Kuzey Afrika ve Sahra’nın güneyindeki Afrika. Bu kapsamda, Sahra’nın güneyindeki Afrika’da “Üçgen Stratejisi”ni hayata geçireceğiz. Sudan – Etyopya merkezli Doğu Afrika, Nijerya ve Senegal Merkezli Batı Afrika ve Güney Afrika’yı üçgenin noktaları yapacağız.

Bu amaçla Türk – Afrika Odası’nı kurduk ve Afrikalı bir koordinatör atadık. Anadolu’daki Oda temsilciliklerimizde Afrika Tanıtım Günleri düzenleyeceğiz. Afrika KOBİ’ler için dikkatli olduğu takdirde önemli bir fırsat sunduğu kanısındayız. Pek çok bölgede olduğu gibi burada da TİKA ile ortak çalışmalar yapacağız.

Kenya'yla kurduğumuz konseyimizi büyüteceğiz. Sudan, Mısır, Fas'ta İş Konseyi ortak toplantılarımızı düzenleyeceğiz. Etiyopya'ya yönelik sağlık, tarım, dericilik, su teknolojileri konularını öne çıkartan faaliyetler düzenleyeceğiz. 2010'da Nijerya ve Senegal ile de iş konseyleri kurmak istiyoruz. Hedefimiz orta vadede Büyükelçilik açtığımız her ülkede iş konseyine sahip olmak.

Sayın Başbakanım, DEİK ailesinin değerli üyeleri,

16, 17 ve 18. asırlarda Çin ile Hindistan dünyanın en büyük iki ekonomisiydi. Şimdi tarih geri dönüyor. 20 yüzyıl bir Atlantik yüzyılı idi, 21. asırda dünyanın iktisadi ağırlık merkezi, Pasifik olacak. Bu tarihi değişime özel sektör olarak hazırlanmamız gerekiyor. Daha şimdiden, 2009'da dünyanın en yoğun 25 konteynır limanının 20'si Asya'da yer aldı.

Konuşmamın başında da belirttiğim gibi Asya Pasifik bölgesi önümüzdeki 30 yıla damgasını vuracak. Enerji ithalatçısı bu bölgenin Rusya, Orta Asya, Ortadoğu ve Afrika ile kuracağı ilişkilerin seyri dünya ekonomisi için belirleyici olacak. Bir tarafta Çin ve Hindistan gibi devler, bir tarafta Japonya ve Kore gibi inovasyon yıldızları, bir tarafta Pakistan, Endonezya, Vietnam, Filipinler gibi yükselen ülkelerle ilişkilerimizi ihracat ve yatırım perspektifli olarak geliştireceğiz.

Sayın Başbakanımızla birlikte gittiğimiz Hindistan'la ilgili olarak bu yıl çok kapsamlı çalışmalar gerçekleştirdik. Bu yıl, Hindistan'dan Türkiye'ye gelen heyetlerin sayısı geçmiş 10 yılın toplamından fazlaydı. 2010'da da dev bir İş Forumu gerçekleştirmek istiyoruz. Ayrıca Çin'in Şangay şehrinde 4. yurt dışı temsilciliğimizi açmayı kararlaştırdık. Geleceğin New York'u denilen Şangay'ı tercih ederek başkent Pekin'in dışında yoğunlaşan dev Çinli şirketlerin, gerek ithalat gerek yatırım kararları, gerekse de 3. ülkelerde işbirlikleri açısından ilgisini Türkiye'ye çekmek istiyoruz. Şangay temsilciliğimizi bir "iş geliştirme ofisi" olarak tasarlıyoruz. Bu konuda Türk - Çin İş Konseyi Başkanımız Hüsni Özyeğin'e aldığı inistayif nedeniyle kendisine teşekkür ediyorum.

2010 Türkiye'de Japon yılı. Geçtiğimiz ay Japonya'da 400 dolar ödeyerek 80'den fazla Japon şirket toplantımıza gelmişti. 2010'un sonunda büyük bir Türk - Japon İş Konseyi Ortak Toplantısı düzenleyeceğiz. Ayrıca, Mütsibushi şirketiyle Anadolu'daki 7 şehirde geniş katılımlı eğitim seminerleri düzenleyeceğiz.

Değerli dostlarım,

Avrasya bölgesi, en etkin olduğumuz bölgelerin başında geliyor. Avrasya'yı bir rekabet alanı değil, küresel işbirliği sahası olarak görüyoruz. Avrasya'da sloganımız "Lojistikten Enerjiye'ye, Ticaretten Yatırımlara Maksimum Entegrasyon".

Rusya, Türkiye'nin en büyük ticaret partneri haline geldi. 2010 yılı Şubat ayında küresel ve bölgesel gelişmelerin ışığında "Türkiye-Rusya Stratejik Ortaklığının İnşası" temasının işleneceği bir konferans düzenleyeceğiz. Konferansa, Rusya'nın önde gelen devlet adamı, bürokrat, diplomat, akademisyen ve medya mensupları konuşmacı olarak katılacak.

Nisan ayında yapılması planlanan ve enerji bakanlarının katılımını beklediğimiz "Türk-Rus Enerji İşbirliği Konferansı" zengin programıyla öne çıkacak. Sayın Başbakanımızı da aramızda görmek istediğimiz bu etkinlikle birlikte 2010'un ilk 4 ayında Rusya ile iki büyük ve önemli etkinlik gerçekleştirmiş olacağız.

Kazakistan'da Sayın Nazarbayev'in doğrudan ricasıyla Organize Sanayi Bölgesi tecrübesini paylaşacak programlar gerçekleştireceğiz. Bu yıl büyük bir sıçrama göstererek Türkmenistan'daki ilk karşı kanat kuruluşu oluşturduk. Anadolu'da Türkmenistan Tanıtım Günleri düzenleyecek ve Türkmenistan Yatırım Forumu'nda yerimizi alacağız. Özbekistan'la da daha sıcak ilişkiler kurma arzusundayız. Azerbaycan'da, sadece iktisadi anlamda değil, kalben de yakın olduğumuz bir ülke ve buradaki çalışmalarımıza da hız vereceğiz.

Sayın Başbakanım, DEİK ailesinin değerli üyeleri,

Vizelerin kalktığı, serbest ticaret anlaşmalarının imzalandığı, ikili ilişkilerin süratle geliştiği Ortadoğu bölgesinde faaliyetlerimiz 2010'da ivme kazanacak. Bu bölgede "istikrar eksenleri" kurarak refahın ve barışın hüküm sürdüğü bir coğrafyanın oluşturulmasından yanayız. STA müzakereleri bittiğinde Basra, Akdeniz ve Kızıldeniz üçgeninde bir serbest ticaret bölgesi kurulmuş olacak. Kızıldeniz'i, Akdeniz'e, Basrayı Karadeniz'e modern tren yolları, otoyollar ve boru hatları ile bağlamak zorundayız. Ortadoğu'da iki büyük etkinliğimiz olacak: Sayın başbakanımızın da katılımlarıyla 4. Türk – Arap Ekonomi Forumu'nu Haziran'da ve 17 Arap Ülkesinin üye olduğu Arap İş Adamları Federasyonu ile 1. Türk – Arap İş Forumu'nu yılın ikinci yarısında düzenleyeceğiz.

Irak yirmi birinci yüzyıl boyunca bizim için önemini koruyacak. Türk – Irak İş Konseyimiz Irak'ta iş dünyası açısından çok büyük bir boşluğu dolduruyor. Irak'taki yoğun faaliyetlerimiz devam edecek. Yeni araçlara, yeni yollara, yeni çalışma biçimlerine sahip olmalıyız. Irak'ta aylarca ihale açılmasını bekleyip, birbirimizi kıra kıra iş almak yerine proje üretip, "bakın sizin ihtiyaçlarımız bunlar, biz de böyle bir proje geliştirdik, finansmanı da hazır" demek zorundayız.

Bu yıl programımıza bir de Türk – Filistin İş Konseyi Ortak toplantısı koyduk. Türk – Filistin İş Konseyi'ni geçtiğimiz yıl kurmuştuk. Bu sene meyvelerini almaya başlayacağız. Lübnan'da yeni hükümet döneminde ikili ekonomik ilişkileri geliştirmek amacıyla Türk-Lübnan İş Konseyi Ortak Toplantısı'nın gerçekleştirilmesi takvimimizde yer alan başka bir etkinlik.

Körfez bölgesi bizim için artan gelirleri, hızla büyüyen finansal derinlikleri ile stratejik öneme sahiptir. Türkiye ile Körfez İşbirliği Konseyi arasında Yüksek Düzeyli Stratejik Diyalog mekanizmasının kurulması iş dünyası için sevindirici bir gelişmedir. Körfez İşbirliği Konseyi ile devam eden STA müzakerelerinin bir an önce tamamlanmasını istiyoruz.

Körfez fonlarının Türkiye'deki yatırımlarının artması için çalışmaya devam edeceğiz. 2009'un ilk 9 ayında bölgeden aldığımız yatırım 100 milyon doları bile bulmadı. Bu konuda mesafe kat etmek için "Boğazdan Körfeze Fırsatlar: Türk – Körfez İş Forumu" için zemin yokluyoruz. Dubai'de yerleşik finans kuruluşlarının üst düzey yöneticilerini Türk finansçılarla buluşturacağımız bir etkinliğimiz olacak. Türk –Yemen İş Konseyi Ortak Toplantısı ve yeni bir karşı kanat kuruluş anlaşması imzalayacağız.

Sayın Başbakanımız desteğiyle başlattığımız ve Dış Ticaret Müsteşarlığımızla Kurultay'ını Nisan ayında düzenlediğimiz Dünya Türk İş Konseyimizle Türk diasporasının her geçen gün daha etkin, daha koordineli, daha güçlü kılacak etkinlikleri hayata geçiriyoruz. Bir yıldan fazladır üzerinde çalıştığımız internet projemiz bu yıl pilot uygulamayla test yayınına başladı. Web sitesi projemiz Dünyadaki onbinlerce Türk girişimcisinin sinerji köprüsü olacak.

Değerli dostlarım,

Şairimiz Ahmed Arif'in sözleriyle "Dışarıda gürül gürül akan bir dünya" varken, hiç birimizin durma lüksü yoktur. DEİK aslında hepimizin ortak akıl, ortak değer, ortak payda, ortak irade potasıdır. Bu müştereklere sahip çıkmaya devam etmeliyiz.

Her zaman söylediğimiz gibi: "Ayrılıkta azap, birlikte rahmet var". Kurucularımız, DEİK'in kuruluş misyonuna sahip çıkmaya devam etmeli. Etkin koordinasyon, gücümüzü artıracak en önemli unsurdur. Bir başına değil, bir arada olmalıyız. DEİK çatısı, Türk özel sektörünün dış ekonomik ilişkilerini koordine edecek yasal zemine ve sizlerle birlikte güce sahiptir.

Değerli İş Konseyleri Başkanlarım,

Sizler bulunduğunuz makamlara seçimle geldiniz. Seçimle iş başına gelmek insana 'temsil' gücü verdiği gibi temsil ettikleri nazarında sorumluluk da yükler. Sizler hepiniz kendi alanınızda başarılı, dünyayı tanıyan, tecrübeli ve vizyon sahibi iş adamları olduğunuz için bu makamlara seçildiniz. Sorumluluğunuz çok büyük, çok önemli bir sorumluluk. İş Konseyi Başkanı olmayı millete karşı bir sosyal sorumluluk olarak algılamamız gerekiyor.

Sizler adeta Türk özel sektörünün sıra nefelerisiniz! Sizlerden bu bilinçle daha aktif olmanı-

zı ve inisiyatif almanızı bekliyorum. Bölgelerimizdeki ekonomik gelişmeleri yakından izleyerek firmalarımızın fırsatlardan istifade etmesini sağlamalısınız.

Sayın Başbakanım, Kıymetli Başkanlarım,

Konuşmamın başında vurguladığım gibi küresel siyasi ve ekonomik düzen yeniden şekilleniyor. Küresel rekabet haritası değişiyor. Önümüzde 3 olgu var: Mevcut, Muhayyel ve Mümkün. Mevcudu analiz edecek, muhayyeli düşünecek, mümkünün peşinde olacağız. Bu dönüşüm sürecinde milli hedefimiz, şirketlerimizin ve ülkemizin ölçeğini büyüterek, ülkemizin dünyanın en büyük 10 ekonomisi içinde yer almasını sağlamaktır.

Bu çerçevede Türk özel sektörü olarak;

- Cumhuriyetin 100. yılında 500 milyar dolar ihracat yapmayı,
- Dünyanın 500 büyük şirketi içinde en az 10 küresel Türk şirketi ile yer almayı,
- En az üç sektörde dünya lideri olmayı,
- Dünya’da tanınan 10 marka üretmeyi,
- Araştırma ve geliştirmeye dayanan, yenilikçi ve rekabetçi bir ekonomi haline gelmeyi hedefliyoruz.

Hedeflerimize ulaşma yolunda, devletimizle, iş insanlarımızla, üniversitelerimizle ve halkımızla elele verip, var gücümüzle çalışmamız, yarınlarımıza umutla bakmamızı sağlayacaktır. İşte, DEİK’in misyonu budur. DEİK için yeni bir yılın açılışını yaptığımız bu Genel Kurulumuzda kurucularımızla, yönetimimizle ve üyelerimizle yepyeni bir başlangıcın arifesindeyiz. Allah hepimizin yardımcısı olsun...

KURUMSAL YÖNETİM ZİRVESİ

14 Ocak 2009, İstanbul

65. GENEL KURUL

KIYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİ
R GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELEÇ
E ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNER
A İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR
İR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİ

Kurumsal Yönetim Zirvesi

14 Ocak 2010, İstanbul

Kurumsal yönetim konusu şirketler kesiminde önemini ne yazık ki geç fark ettiğimiz bir konudur. Bunda kültür olarak, aile şirketi ağırlıklı ve kapalı yönetim şeklini tercih etmemizin yanı sıra, makro iktisadi yapı da büyük rol oynamıştır. Yüksek enflasyon döneminin ve dış rekabete kapalı iç pazar yapısının bir sonucu olan, ne üretirsen satarsın yaklaşımı, özellikle kobilerimizi durağan bir yönetim şekline sürüklemiştir.

Gümrük Birliği'nin 1996'da tam olarak faal hale gelmesi ve 2001 sonrasında uygulamaya konan reform ve istikrar programı, bu yapıyı önemli ölçüde değiştirdi. Rekabet, hem iş hayatında, hem de mevzuat anlamında daha fazla karşılaştığımız bir faktör haline geldi. Tek haneli seviyelere gerileyen enflasyonun da sayesinde, verimlilik kavramı ön plana çıktı.

Sonuçta, sadece iş yapabilmek için değil, ayakta kalabilmek için de, “eski köye yeni adet” getirmek zorunda kaldığımızı gördük. Böylece şirket yönetimlerini, zamanın ruhuna uygun hale getirme ihtiyacı duyduk.

Şirketler kesiminde bu yönde ilk hareket eden sektör, mali kurumlarımız olmuştur. 2001 krizinden çıkartılan dersler, özellikle bankacılık alanında “ahbap-çavuş kapitalizmi”ne dayanan yapıyı değiştirmemizi sağladı. Uluslararası boyutta Basel düzenlemeleri de, bankaların kurumsal yönetim kapasitesini güçlendirdi. Türk Bankacılık sektörünün küresel kriz döneminde dünyada parmakla gösterilecek olumlu performansı, geçmişte atılan bu adımların faydasını göstermiştir.

Reel sektörde ise, henüz böyle bir yapılandırmayı tam anlamıyla gerçekleştiremedik. Özellikle ülkemiz ekonomisinin temel direği konumundaki kobi'ler de bu açıdan sorun yaşıyoruz. Ne yazık ki bu sorunlar, ağırlıklı olarak finansal bir problem gibi görülmekte ve kobi'lerin firma içi örgütlenme problemleri gözardı edilmektedir.

Bu hatalı yaklaşım, kobi'lerin geleceğe yönelik gelişmesini engellemekte ve uluslararası rekabetini zedelemektedir. Çünkü kobi'lerin finansal açıklarının veya mali yetersizliklerinin müsebbibi, iktisadi örgütlenme sistemlerini rasyonel hale getirememeleridir. Yani mesele, bir iktisadi organizasyon, bir başka ifadeyle kurumsal işletmecilik ve girişimcilik meselesidir.

Peki şirketlerimizde kurumsal yönetimin daha fazla hakim olmasını nasıl sağlayabiliriz? Burada önemli olan iki nokta var: birincisi, “kurumsallaşma” olgusunun doğru aktarılması; ikincisi iş dünyasına kurumsallaşmayı gerçekleştirebilmesi konusunda yol gösterilmesi, yardımcı mekanizmaların devreye sokulması.

Öncelikle şunu iyi anlatmak lazım: Kurumsallaşmak demek aile şirketleri döneminin kapanması değildir. Tam tersine, ülkemizde de şirketleşmenin temelini oluşturan aile şirketlerinin de-

vamlılığının sağlanması, kazançların artırılması ve planlı büyümenin sağlanabilmesi demektir. Zira aile şirketleri ekonomiler için olmazsa olmazdır.

Şirketleşmenin, özel sektörün ortaya çıkışı aile şirketleri sayesinde olmuştur. Bugünde ekonomilerin bel kemiği aile şirketleridir. Halen dünyadaki şirketlerin yaklaşık dörtte üçü aile şirkettir. Bu oran İtalya'da % 99, Almanya'da % 80, ABD'de % 90 ve Türkiye'de yaklaşık % 92'dir. Ancak yapılan araştırmalara göre aile şirketlerinin % 30'u ikinci nesile ve sadece % 12'si üçüncü nesle aktarılabilir.

İşte kurumsallaşma bu noktada önem kazanıyor, zira bu trendi değiştiriyor. Japonya'da Mitsui diye 500 yıllık şirket var. Aile şirketi ama başarıyla kurumsallaştığı için bugün var. Bugün dünya üzerinde 200 yıllık tarihi olan 100'ün üzerinde aile şirketi olduğu biliniyor. Dünya'nın en büyük 500 şirketinin 200'ü aile şirketi. Henry Ford bir çiftlikte büyüdü. 1870 yılında Ford'u kurdu. Şimdi, 30'un üzerinde ülkeye yayılmış, koskoca bir otomotiv devi Ford.

Pek çok dünya devi var, kendisini kurumsallaştırarak dönüştüren, nesilden nesile büyüyen ve insanlığa hizmet eden. Bizde de en büyük şirketlerimiz kurumsallaşamadıkları için yok oluyorlar. İşte Ulusoy. 1937 yılında tek bir otobüsle yola çıkan, Türkiye'nin yollarını karış karış gezerek, bir dev haline gelen Ulusoy kurumsallaşmadığı için üçe bölündü.

Ülkemizde pek çok böyle örnek var. Bizim şirketlerimiz kurumsallaşmak yerine kurumu salıyorlar. Bu şirketlerin hepsi ülkemizin, 72 milyonun malıdır, o yüzden kurumsallaşarak ayakta kalmak zorundadır. İnsanımız duvar ustalığının, marangozluğun, elektrik mühendisliğinin belirli bir eğitim ve donanım gerektirdiğini herkesin bu işleri yapamayacağını bilir.

Bu tür bireysel işlerde bile durum böyleyken, üretim teknikleri, fiyatlandırma, satış, pazar geliştirme, müşteri ilişkileri, çalışanlarla iletişim gibi pek çok teknik konuyu içinde barındıran şirket yöneticiliği, uzun yıllar sermayesi olan herkesin yapabileceği bir iş gibi algılanmıştır. Böyle bir şey mümkün mü? Elbette değil. Şirket yönetimi çok daha teknik ve donanım isteyen bir konu haline gelmiştir.

Günümüzün rekabet şartları içinde ayakta kalmanın tek yolu yeterli donanıma sahip kişilerin yetişmesi ve şirket yönetiminin bu kişilere bırakılmasıdır. Patron olmak sermayenin sahibi olmak kimseyi başarılı bir yönetici yapmaz. İşte asıl olan bunun anlatılabilmesi, bu farkındalığın ortaya çıkarılabilmesidir.

Ama sevinerek görüyoruz ki artık ülkemizin en uç noktalarındaki küçük şirketlerde bile "kurumsallaşmanın" önemi fark edilmiş durumda. Ben de her gittiğim yerde bunun önemi ve gereğinden bahsediyorum. Bakın bugün Türkiye bir Kobi deryasıdır. Her yıl, mevcut şirket sayısının yüzde 12'si civarında yeni şirket kurulmaktadır ki, bu oran AB ortalamasının 1,5 katıdır. Ama şirket kurmakta gösterdiğimiz başarıyı, büyütmede gösteremiyoruz.

Sermaye kıtlığı çeken ülkemizde, şirketlerimizi büyütmenin bir yolu da, birleşmek ve ortaklık kurmaktır. Başarılı birleşmenin ve ortaklığın ilk adımı da kurumsallaşmaktır. İşte TOBB olarak Anadolu'daki toplantılarımız da devamlı vurguladığımız bir konuda budur. Şirketlerin kurumsallaşmasını istiyorsak, bunu sadece sopa ile yapamayız, havucu da göstermemiz şart.

Üçüncü olarak, ülkemizin her köşesindeki girişimcilerin, şirket sahiplerinin kurumsallaşma konusunda yardım alabilecekleri, danışabilecekleri, kurumsallaşmayı "adet yerini bulsun" diye değil, gerçekçi bir strateji çerçevesinde yapabilecekleri mekanizmalarla buluşturmak gerekiyor. Bölgesel farklılıklar çok önemli. Farz edin ki Mardin'de, Van'da, Kars'ta bir kobi kurumsallaşmak istiyor. Kime gidecek? Yöneticiyi neye göre seçecek? Nereden bulacak?

Bunlar çok önemli sorunlar. Özellikle ülkemizin az gelişmiş bölgelerinde bu sorun daha ciddi.

Bütün bu politikaları bir bütün içinde düşünmek zorundayız. TOBB olarak bu konuda önemli adımlar attık. Avrupa Komisyonu'ndan sağladığımız mali destekle birlikte 15 şehrimizde

İş Geliştirme Merkezlerini faaliyete geçirdik. Bu merkezler, şirketlerimize sadece kurumsal yönetim anlamında değil, yeni pazarlar bulma, proje hazırlama gibi alanlarda da destek olmaktadır.

TOBB olarak kurduğumuz Kobi Girişim Sermayesi şirketi, hem sermaye, hem de yönetim desteği sağlamaktadır. SPK, İMKB ve Aracı Kuruluşlar Birliği ile birlikte, özellikle Anadolu'da şirketlerin halka açılmalarını ve bu yolla daha kurumsal bir yapı kazanmalarını teşvik edecek adımlar attık.

Öte yandan sadece şirketlerimizi değil, şirketlerin hizmet aldıkları esas merkezler olan Ticaret/Sanayi odalarımızın da kurumsal kapasitelerini güçlendiriyoruz. Bu çerçevede 68 Odamız, AB standartlarında hizmet verebildiklerini gösteren şekilde akredite oda olmaya hak kazandılar.

Özel sektörün kurumsal bir yapıya kavuşmasını istediğimiz kadar, kamu idaresi de benzer bir zihniyet değişimi yaşamalıdır. Kamu idaresi hala eski usul, kapalı ekonomi içindeymişiz gibi hareket ederken, özel sektörün 21.yüzyıla uyum sağlaması mümkün olamaz.

Kayıtdışı ekonominin olduğu yerde kurumsallaşma olamaz. Kurumsallaşmayı niçin istiyoruz? Şirketlerimizin devamlılığı için... Şirketlerimizin devamlılığı için önce kayıt içi ekonomiyi teşkil ediyor olmamız lazım. Maalesef Türkiye'nin mevcut şu anki yapısı, Türkiye'deki şirketleri kayıt dışına çalışmaya zorlamaktadır. Kayıt dışı çalışmayı teşvik ettikçe, maalesef kurumsallaşmaktan bahsetmek ancak lüks bir konu olarak buralarda konuşulur.

Kayıtdışı ekonominin olduğu yerlerde güçlü şirketler de olmaz. Patrona bağlı şirketler olur. Kayıtlı ekonominin bir başka noktası da, ülkemizdeki demokrasinin kalitesini artırmak istiyorsak kayıtlı ekonomiye geçmemiz lazım. Demokrasinin kalitesinden bahsedebilmemiz için, kayıtlı ekonominin oranından bahsediyor olmamız lazım. Kayıtlı ekonomiye geçemediğiniz zaman demokrasiden bahsedemezsiniz. Demokrasinin esası, hesap sormadan geçer. Kaç kişi hesap sorabiliyor? Sistem herkesi defolu hale getirmiş. Birey hesap sorabilmelidir. Devletin hesap fonksiyonu da demokrasiyi geliştirecek, kayıtlı ekonomiyi sağlayacak yönde olmalıdır.

Artık daha rekabetçi, oyunun kurallarının önceden belli olduğu ve keyfi olarak değişmediği, devletin bu kuralları uygulamak dışında müdahale etmediği bir piyasa ekonomisini tüm kurumlarıyla kurmak zorundayız. Ülkemizde bundan sonra da yüksek büyümenin yakalanması, sadece özel sektörün değil, kamu idaresinin de kurumsal yapısını yenilemesine bağlıdır.

“REEL SEKTÖRÜNÜN PERFORMANSI VE GELECEK PROJEKSİYONU” KONFERANSI

10 Mart 2010, İstanbul

65.
GENEL KURUL

KIYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİ
R GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELEÇ
E ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNER
A İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR
İR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER İXDAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİ

20092009200920092009200920092009

“Reel Sektörünün Performansı ve Gelecek Projeksiyonu” Konferansı

10 Mart 2010, İstanbul

Ben özel sektörümüzün içinde bulunduğumuz coğrafyadaki konumunu 2003 yılında savaş sonrası dönemde ilk defa bir özel sektör temsilcisi olarak bizim ziyaret etme fırsatı bulduğumuz Bağdat'ta farkettilim. Dönemin ABD'li komutanı 1 Mart tezkeresi reddinden dolayı Türk firmalarının Irak'a girişine zorluk çıkartıyordu. Öte yandan savaş yüzünden harap olmuş Irak'ta insanlar her türlü tüketim malından mahrum bir haldeydiler. Ve bu durum huzursuzluğu daha da artırıyordu. Halkın en öncelikli sıkıntısının tüpgaz ve yemeklik yağ kıtlığı olduğunu gördüğümüzde hemen devreye girdik. Bu malların en çabuk Türkiye tarafından tedarik edilebileceğini anlattık. Ve gerçekten kısa süre içinde bunları Türkiye'den temin ederek gönderdik. Böylece ülkemiz için Irak pazarı yeniden açıldı.

Türk özel sektörü olarak bizim bu başarımız sonrasında karşılaştığımız dönemin Irak Ticaret ve Sanayi Bakanı bana “Türkiye bir sanayi devidir, Türkiye'yi bölgenin ekonomi devi haline getiren, şirketleridir” diyince gururlandım. Türkiye'de son yirmi yılda nelerin değiştiğinin daha bir farkına vardım. Ortadaki imkânların, bir cazibe merkezi olarak ülkemizin yükselen gücünü algıladım.

Türkiye ekonomisinin dönüşümüne bakınca, 1980 öncesi ve sonrası diye iki farklı döneme ayırmak mümkündür. 1980 öncesinde Anadolu girişimcisi diye bir olgudan bile bahsetmek zordu. O zamanlarda sanayi faaliyetleri genelde İstanbul, İzmir, Bursa, Adana gibi bir kaç merkezde toplanmış, dışa kapalı, ithal ikameci bir yapıya sahipti. Anadolu girişimcisi ise ya ticaretten ya da müteahhitlikten düşük marjlarla para kazanmaya çalışırdı.

1980 sonrasında hızlı bir dışa açılma süreci başladı. Dünyaya açılarak para kazanmayı öğrendik. Üstelik bunu hem siyasi hem ekonomik açıdan oldukça istikrarsız bir ortam içinde başardık. Bu dönemde sanayi ülkenin dört bir tarafına yayıldı. Gaziantep, Kayseri, Konya, Denizli, Manisa, Eskişehir, gibi yeni yükselen sanayi merkezlerimiz yeşerdi. Nerdeyse her ilimizde en az bir iki organize sanayi bölgesi yatırım merkezleri haline gelmeye başladı. 1980'de Türkiye'de sadece 12 Organize Sanayi Bölgesi vardı. Bugünse 150'den fazla OSB yatırımcılarla dolmuş durumda.

Tüm Anadolu'da 1980'de sadece 1000 kadar kayıtlı ihracatçı firma vardı, toplam ihracatımız ise 3 milyar dolar düzeyindeydi. Bugün ise ülkemizin her tarafından 48 binden fazla ihracatçımız dünyaya açılarak para kazanmaya çalışıyorlar. 2008'de 200'den fazla ülkeye 130 milyar dolar düzeyinde ihracat yaptılar. Türkiye 1980'lerin başında tarım ihracatçısı bir ülke konumunday-

ken, bugün sattığımız malların yüzde doksanı sanayi ürünlerinden oluşuyor.

1980'lerin başında Suudi Arabistan ekonomisi, Türkiye'den daha büyüktü, Yunanistan'la ise eşit konumdaydık. Bugünse Türkiye daha büyük bir ekonomi konumunda. Ama daha çarpıcı bir başka gelişme daha var. 15 yıl önce Kuzey Afrika, Ortadoğu, Balkanlar ve Rusya'nın bulunduğu bu geniş coğrafyada Türkiye, sanayi ürünü ihracatında Rusya ve İsrail'in arkasından 3. sıradaydı. Rusya'nın imalat sanayi ihracatının bölgenin toplam imalat sanayi ihracatı içindeki payı yüzde 45'lerde, Türkiye'ninki ise yüzde 25'lerdeydi. Geçen zaman bizim lehimize işledi.

Bugün Türkiye, çevre coğrafyadaki en büyük sanayi üretim kapasitesine ve sanayi ürünü ihracatına ulaştı. Ve bizler bunu, petrol veya gaz gibi doğal kaynaklara dayalı olmadan, sadece kendi girişimci gücümüzle başardık. Elbette bu dönüşümü anlamaya çalışırken, 2001 krizin de son derece önemli bir diğer dönüm noktası olduğunun farkında olmamız gerekiyor.

2001 sonrasındaki dönemde Gümrük Birliği'nin işlevsel hale gelmesi, AB perspektifinin güçlenmesi ve makroekonomik istikrarın sağlanması, girişimcilerimize dünyanın kapılarını yeniden açtı. AB pazarında kendine güvenini sağlayan girişimcimiz, yeni yükselen çok sayıda pazarda Orta Doğu, Kuzey Afrika, Orta Asya pazarlarında hızla varlıklarını göstermeye ve pekiştirmeye başladılar.

Bugün artık Anadolu'nun dört bir tarafında kaliteli üretim yapan, en iyi teknolojiyi kullanma arayışı içinde olan, nitelikli insan kaynaklarına sahip olmaya çalışan, dünyayla kuvvetli bağlantıları olan bir girişimci tabanımız var. Bu girişimci tabanı sayesinde Anadolu şehirlerinin çehresi de değişmeye başladı. Bu şehirlerimizdeki yaşam kalitesi hızla artıyor. 1990'lı yıllarda OSB'ler hızla yayılırken, 2000'li yıllarda ülkemizin neredeyse her yerinde Alışveriş merkezlerinin hızla yayılmasına tanık olduk.

Beyaz yakalı çalışanları ve orta sınıfın yaşam kalitesini destekleyen şehir altyapıları hızla gelişiyor Anadolu'da. İnternet kullanımı artıyor, havayolları seferleri yaygınlaşıyor, restoranların sayısı artıyor, iyi eğitim vermeye çalışan özel okullar, üniversiteler hızla gelişiyor. Kısacası müteşebbis insanlarımızın ülkemizin çehresini değiştiriyor, tarihini yeniden yazıyor.

Girişimcilerimizin yurtdışındaki iş yapma biçimleri de hızla değişiyor. Komisyonculara mal satmakla ihracat yapmayı öğrenen firmalarımız, artık yabancı pazarlarda yerleşik hale gelmeye başlıyorlar. Müttehitlerimizin Türkiye'nin etrafındaki coğrafyanın neredeyse tamamında önemli yatırımları, makine parkları bulunuyor. Sanayici ve tüccarımız da üretim ve pazarlama ağlarını bu coğrafyaya genişletiyorlar. Yeri geldiğinde fabrika açıyorlar, yeri geldiğinde temsilcilik açıyorlar ya da yabancı oyuncularla stratejik ortaklıklar kurma yoluna giriyorlar.

Bu dediklerimi artık sadece İstanbul'daki büyük şirketlerimiz değil, Anadolu'daki binlerce KOBİ'miz de yapıyor. Eskiden Almanya'da, İngiltere'de, ABD'deki girişimcilerimizin başarı hikâyelerini duyardık. Bugünse, onların yanında Irak'ta, Suriye'de, Arnavutluk'ta, Filistin'e, Etiyopya'ya, Nijerya'da, aklımıza gelebilecek her yerde Anadolu'nun bağrından kopup bu ülkelere giden, para kazanmaya çalışan girişimciler görüyorsunuz. Bu çok müthiş bir başarı hikâyesidir.

TOBB başkanı olarak ben de bu süreci elimden geldiğince desteklemeye çalışıyorum. Bölge-mize ve dünyaya yayılan Türk girişimcisinin sesi olmaya, onların hedeflerini desteklemeye gayret gösteriyorum. Anadolu'daki dönüşümü dikkatli ve iyi okumaya çalışıyorum, TOBB'un gündemini de buna paralel biçimde göreve geldiğim 2001'den beri dönüştürmeye özen gösterdim.

Aslına bakarsanız, bizim gündemimiz de Anadolu girişimcisinin değişen yüzünü yansıtıyor. Haftada en az 2-3 farklı Anadolu şehrine gidiyorum, farklı ülkelerde bulunuyorum. Yaptığımız dışarıdan bakanlar "ekonomi diplomasisi" diyorlar. Adı ne olursa olsun, bizim Anadolu girişimcisinin sesini duyurmaya, ekonomimizi dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri haline getirmeye çalışıyoruz.

Küresel piyasalardaki iş örgütlerinde söz sahibi olmaya çalışmamız da bu yüzdendir. TOBB,

dünyaya yaygın geniş bir uluslararası network'a sahiptir. TOBB, dünya çapında özel sektörün temsil edildiği tüm kurumların yönetiminde yer almaktadır. Zira Türkiye'nin yurtdışından nasıl görüldüğü, Türk iş dünyası için son derece önemlidir. Açık ki bu coğrafyada iş yapmanın ön koşulu, yabancı ülke yönetimlerinin size kapıları açıyor olmasıdır.

Açık ki, Türkiye'nin birinci lig ülkeler arasında yer alması, Türkiye'nin bölgesinde cazibe merkezi haline gelmesiyle yakından alakalıdır. Bu çerçevede ekonomi, hem gündemin hem de dış politikanın öncelikli alanı olmalıdır. Dün bölgesinin güvenlik ve istikrar unsuru olan Türkiye, artık refah ve ticaret kaynağı olmalıdır. Girişimci orta sınıf ile dönüşen Türkiye, bölge ülkelerinde de istikrarın inşa edilmesine katkıda bulunacaktır. İş dünyamızın getireceği sinerji ve oluşturacağı refah alanı, orta vadede çevremizde son derece sağlam bir güvenlik ağı inşa edecektir.

AB reformları süreci de, Türkiye'nin, bölgesinde oynayacağı küresel rol açısından son derece kritiktir. Öte yandan Türkiye ekonomisi, kurumsal kapasitesini, iktisadi büyümeye destek verecek biçimde hızla değiştirmese, dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına girme hedefimize ulaşamayız.

Önümüzdeki döneme baktığımızda şunu görüyoruz. Dünya ekonomileri arasında, iyi ile kötü ayrımının belirginleştiği bir dönemdeyiz. Bir tarafta; Yunanistan, Portekiz, İngiltere var. Diğer yanda; Brezilya, Hindistan, Çin. "İyi"ler listesinde yer almanın yolu, orta vadeli hikâyeye sahibi olmaktan geçiyor. İşte esas sorunumuz da buradadır.

Yeni ekonomi şirketleri neden 70 milyonluk bir ülkede bir elin parmakları sayısı kadardır? Kurumsal altyapımız yenilikçi bir ekonomi için ne kadar elverişli? YÖK veya SPK bu hikâyenin neresinde? Türkiye'nin sular durulup yeni küresel rekabet haritası şekillenmeye başladığında, yeni bir büyüme hikâyesine ihtiyacı vardır.

Yeni bir büyüme hikâyesi olmazsa, savrulmaya devam ederiz. Yapısal reformlar alanında son 3 yıldır yaşanan ataletin bir nedeni de budur. İş ve Yatırım ortamını iyileştiren reformlar, 2006'ya kadar gayet hızlı bir biçimde hayata geçirilmişken sonrasında devamı gelmemiştir.

Bunun sonucunda Türkiye, iş ve yatırım ortamının düzgünlüğü sıralamasında, 10 basamak birden geriledi. 63. sıradan 73. sıraya düştük. Yani zaten arkalardaydık. Şimdi başkaları da bizi geçti. Küresel Rekabet Endeksi sıralamasında, 133 ülke arasında ancak 61'inci sırada yer bulabildik. Dünyanın 17. büyük ekonomisi olmakla övünen bizler için hiç de yakışık almayan bir tablodur bu.

Sermaye akımlarının eskisi kadar canlı olmayacağı, yüksek cari açığı ve yüksek bütçe açığı olan ülkelerin herkesi ürküttüğü bir ortamda, her iki alanda da yüksek açık verme eğiliminde olan Türkiye'de, yüksek büyüme istiyorsak, yeni bir büyüme stratejisine ihtiyacı var.

2010 yılı, nasıl yüksek hızda büyüyeceğimize ve rekabet gücümüzü nasıl koruyabileceğimize ilişkin gündeme geri dönme yılı olmalı. Geleneksek düşük tasarruf oranı engelini nasıl aşacağız? Kamu idaresinde mali kural ve mali sorumluluk yerleşecek mi? İşgücü maliyetlerine dayalı ve giderek kaybettiğimiz rekabet gücümüzün yerine, kaliteye ve yeniliklere dayalı rekabeti getirebilecek miyiz?

İşte bu soruların cevapları, yeni hikâyemizin başlangıcıdır. Ama henüz ortada bir başlangıç yoktur. IMF söylentilerinin geçtiğimiz yıl devamlı gündeme gelmesinin ve kamuoyunda yer bulmasının nedeni de, yeni hikâyemiz olmamasıdır.

Kısacası zor geçen 2009 senesinin arkasından gelen 2010 yılı, hem reel sektör şirketlerinin hem de mali sistemin dayanma gücünün sınındığı bir yıl olacaktır. İhtiyacımız olan, yeniden hedefe kilitlenmek ve ekonomiye odaklanmaktadır. Unuttuğumuz ama her gün eksikliğini hissettiğimiz reform sürecine geri dönmektir. Bunu başarırızsa, ileride çocuklarımıza anlatabileceğimiz yeni bir başarı hikâyesi bizi beklemektedir.